

Peta nemška ofenziva ustavljena prvi dan.

AMERIČANI VRGLI NEMCE NAZAJ ČEZ MARNO.

Američani in Francozi ustavili sovražnika na 65 milj dolgi fronti. Nemci izgubili prvega pol dneva 50.000 mož, toda prodrli so največ tri milje. Največja ofenziva in največji poraz Nemčije!

London, 16. jul. — Z bojišča poročajo, da so ameriške čete ob Marni v silovitih protinapadih vrgle Nemce nazaj čez reko. Nemci nadaljujejo ofenzivo, toda po zadnjih vesteh ne morejo nikjer naprej.

Pariz, 16. jul. — Drugi dan pete nemške ofenzive je slednji položaj na bojišču:

Nemci, ki napadajo na večji fronti kakor še nikdar poprej, so pridobili manj in trpe večje izgube kakor še nikdar poprej. Ameriške čete so počistile južni breg Marne, reokupirale vsi Fossey in Crezaney, vjele 1500 Nemcev, med katerimi je tudi ves štab ene brigade, obdržale svoje črto pri Chateau Thierry nedotaknjeno, odbile nemške napade pri Vaux, razbile vse nemške začasne mostove na Marni in obdržale stare, želene tradicije ameriške vojaške službe.

Vse jutranje vesti s fronte naglašajo fakt, da je bila peta nemška ofenziva zdrobljena takoj v začetku. Nemci so vrgli v boj 35 divizij (približno 475.000 mož) na 65 milj dolgi fronti od reke Marne do gozda Argonne v Šampaniji in takoj prvi dan dopoldne so izgubili štiri divizije (50.000 mož); ena nemška divizija je bila popolnoma uničena.

Ameriško črto ob Marni je napadlo okrog 15.000 Nemcev. V prvem valu so prekoricali reko na štiri milje dolgi črti in prodrli poldrugo milje od brega, toda ameriške čete so jih zapodile nazaj. Najdalje so prodrli Nemci na obeh straneh Remsa, namreč tri do štiri milje, ali tudi tam so jih kmalu ustavile francoske in italijanske čete.

Washington, 16. jul. — Današnje poročilo generala Pershinga potrjuje včerajšnje častniške vesti o zmagi ameriških čet, ki trdno drže črto ob Marni. Položaj je dober, toda bitka še ne bo tako hitro končana.

Pariz, 16. jul. — Odpor zavetnikov in silne izgube v lastni armadi so prisilile sovražnika, da je vrgl še sinoči v boj rezervne divizije, ki so imele po prejšnjem načrtu čakati do jutri. Nemci imajo zdaj okrog 40 divizij v boju (540.000 mož) in okrog 30 v rezervi. — Vojni stan poroča danes, da so Nemci jutraj ponovili napade na vsi črti, toda nikjer niso prodrli francoske niti ameriške obrambne črte. Fronta na obeh straneh Remsa stoji trdno kakor zd.

Z ameriško armado ob Marni, 16. jul. — Američani so danes ustrelili goloba, ki je nesel depešo iz sovražnega divizijskega štaba, glasečo se, da je položaj zelo kritičen in da Nemci ne vidijo prilike za nadaljno prodiranje v okoliš dotične divizije.

Američani ustavili največji naval.

Z ameriško armado ob Marni, 16. jul. — Ameriški protinapadi ob Marni so razbili nemško ofenzivo v tem okolišču. Včeraj dopoldne v šestih urah, ko je pričela ofenziva, je planilo kakih 15.000 Nemcev čez Marno južozapadno od Jaulgonna, kjer reka naredi oster ovinek, toda danes ni več tam niti enega Nemca. Vsi so pobegnili nazaj čez reko, kolikor ni bilo pobitih ali vjetih.

Američani so vjele 1500 mož in med temi je ves oficirski štab ene nemške brigade. Izgube sovražnika so strašne. Umakajoči se Nemci so prišli pod koncentriran ognjen naših topov in strojnih pušk, ki so jih grozno kosile. Sovražnik je vrzel šest provizoričnih mostov čez Marno in ameriški topovi so uničili dva, ostali so pa pod našim artilerijskim ognjem.

Okoliš ob Marni je eden najvažnejših, kajti od tam drži najbližja pot do Pariza. Zato pa je bil nemški napad tamkaj najljutejši. Izsemljevala, ki so ga dobili Američani pri nemškem vjetniku, so videli, da so Nemci nameravali prekorčiti Marne na vsi črti, 16. ju-

VESELJE V GLAVNEM MESTU RADI ZMAGE.

Ameriška zmaga v Franciji je zradostila Washington. Od vseh strani prihajajo čestitke.

POROČILO VOJNEGA TAJNIKA.

Washington, D. C. — Ameriška armada se je v prvi veliki bitki izkazala za hrabro in izvojevala je glavno zmago prvi dan nemškega navala na zapadni fronti.

Nemške čete so napredovale že tri in pol milje, ko so jih naokoličili ameriški fantje in jih vrgli nazaj z veliko izgubo za lažerjeve lučice, od koder so izvršili napad. Prvi se je kaizerjevim hlapcem dogodilo, da so se isti dan po prebitih pri navalu tako hitro oddaljili nazaj, kot so jih nesle noge.

Veseljje vlada v Washingtonu in zavezniških stolicah. Od vseh strani prihajajo čestitke Američanom. Sovražnik je varoval svoje raskakujoče čete z osredotočenim ognjem iz topov raznega kalibra. In skozi to točo krogel so planili ameriški fantje naprej in vrgli sovražnika zopet čez reko Marne.

Predsednik je čital poročilo o bitki v Beli hiši z velikim zanimanjem. V vojnem departmanti so vojni tajnik Baker general March, šef generalnega štaba, in drugi vsi štiri uradniki študirali vesti o bitki z velikim zanimanjem, ko so pričele govoriti, da je sovražnik vstavljen.

Predsednik Wilson je bil v po svetovanju z vojnim tajnikom Bakerjem eno uro že pozno popoldne in nato sta se pogovarjala o bitki in položaju, dasiravno ni bila znana namen sestanka.

Zvečer je vojni tajnik Baker podal sledečo izjavo:

"Nemški naval je očitno posledica skrbnega pripravljanja. Razprostira se čez razdaljo in to je izvršen je bil s silo. Na koncu prvega dneva velike bitke smo poročila so do sedaj vzpodbujajoča in zdi se, da naznanjajo težko bojevanje in uspešen odpor na vsi fronti.

Tukaj sodijo, da so se proti nasakakajočim kaizerjevim hlapcem vrgli fantje prvega ameriškega armadnega zbora in jih zapodili čez Marne, čeprav tega poročila ne govorijo.

Uspešni protinapadi ameriških fantov na dveh mestih niso povzročili le veselja v vojnem departmanti, ampak v srcu vseh Američanov se je pojavila radost, ko so pričele prihajati prve vesti, da se nemška ofenziva na teh mestih krha. Vestni so pokazale, da se Američani obnašajo v prvi silni bitki kot stari in izkušeni vojniki, ki so že leta na bojišču, in da silovit nemški naval ni dosegel svojega cilja, ampak da se je razblinil ob falangah fantov iz velike ameriške repulike.

Sovražnik se je moral umakniti, umikal se je proti reki, kljub temu da so njegovi točni napadi črti na ameriške fante, kiso zajeli precejšnje število vjetnikov, ker se sovražnik ni mogel dosti hitro umakniti čez reko.

General March je identificiral deveti in trindvajseti polk regularne artilerije in dvajseti, petnajsti in sedemnajsti polk regularne poljske artilerije, ki so avtožili Vaux.

Te čete so vzdignle največ prvi dan pri nemškem navalu na ameriške postojanke pri Vauxu, in tvorijo del druge divizije, ki ji za poveljevalce generalni major Omar Bundy. Sedemnajsti polk se je izveščal v Sparti, Vaux, in fantje so rekturni večina v srednjem zapadu.

Vzhodno od Vauxa so druge enote druge divizije in mornariška pehota.

(Dalje na 3. str. 1. kol.)

40.000 AVSTRIJCEV DEZERTIRALO S FRONTE

Iz Švice poročajo, da beže vojaki iz avstrijske armade po porazu ob Piavi in orožje so vzeli s seboj.

REVOLUCIONARNO GIBANJE V AVSTRIJI.

Washington, 16. jul. — Iz Švice in Grške so prišla avela poročila o krušnih izgredih in punitih na Češkem, Ogrskem in v jugoslovanskih deželah.

Revolucionarni elementi so zelo aktivni v Pragi, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini in nekaterih krajih Ogrske.

London, 16. jul. — "Daily News" ima brzojavko iz Curia, da je 40.000 vojakov pobegnilo iz avstro-ogrsko armade na italijanski fronti izra poraza ob Piavi. Velika dezertirerjev je vzela orožje s seboj in zdaj se skrivajo v gorah in gozdih. V Budimpešti so prijeli tritisoč dezertirerjev.

PRIPOBOČITEV ZA PRODAJO HOLANDESKIH OTOKOV.

New York, N. Y. — V Hagu na Holandskem je izšel letak, v katerem pisec priporoča, da Holandska proda svoje otoke Združenim državam, ki se nahajajo v Zapadni Indiji. Avtor letaka je B. Boekhoudt, bivši okrajni komisar v Zapadni Indiji.

Mr. Boekhoudt pravi:

"Danški otoki merijo 138 štirinajstih milj in so bili prodani Združenim državam za \$25.000.000. Vsa površina Holandske Zapadne Indije, vatevši Surinam, meri okoli 5.000 štirinajstih milj, za katere ne moremo pričakovati, da Združene države plačajo isto ceno za hektar kot na Danskih otokih.

"Če Holandska transferira Zapadno Indijo Združenim državam, tedaj sprejema ne bo slaba za prebivalce. Ostali bodo pod pravično in prosvetno vlado. In če bo v kupni pogodbi klavzula, da Združene države garantirajo nizozemski nekajeno posest Holandske vzhodne Indije proti vsakemu napadu zunaj, tedaj postane transakcija za Holandsko in Holandsko Vzhodno Indijo največje važnosti in bo omogočila Holandski pokriti troške krize in davke, pod katerimi se pripogiba in trpi še nadalje naše ljudstvo.

"Bolj izobražen domačin bo razumel transferiranje od Holandske na Ameriko. Njemu bo jasno, da je konec trpljenja in zanemarjenja njegovega rojstnega kraja, kateremu je bil izpostavljen skozi več let, in da je za njegovo deželo napredek v bodočnosti."

Avtor zavzema stališče, da Holandska prav nič ne izgubi, če proda njeno posest v Zapadni Indiji Združenim državam, ampak zgodi se bo narobe. Holandska bo imela gnotne koristi, na holandski posesti v Zapadni Indiji se pa razvija industrija, poljedelstvo in trgovina, ki so sedaj zanemarjene.

MISTERIJOZEN UMOR.

Minneapolis, Minn. — V reki Mississippi so našli bogatega oljnega in rudniškega operatoda Reuben Kuetheja, starega 33 let.

Bil je težko ranjen in imel je strelno rano. Policija meni, da je bil Kuethe ustreljen in morilec ga je kasneje vrgl v preko pešice sedemdeset čevljev nizdol v reko. Rop ni bil vzrok za umor, kajti našli so za \$28.000 vrednostnih papirjev na obrežju.

VREME.

Chicago in okolice: V sredo jasno z nespremenjeno temperaturo; lahki severni vetrovi. Povprčna temperatura v zadnjih 24 urah: 65. Solnce izhaja ob 5:24; zahaja ob 8:23.

SOVJETSKA VLADA SE PRESELI IZ MOSKVE?

Iz Stockholma javljajo, da mislijo bolševiki premestiti sedež vlade v drugo mesto.

DRUGE VESTI IZ RUSIJE.

London, 16. jul. — "Times" ima poročila iz Stockholma, da se hoče bolševiška vlada preseliti iz Moskve v Murom, majhno mestece 150 milj vzhodno od Moskve, ki ima komaj 13.000 prebivalcev. Poročevalec dostavlja: "Tročkij je informiral vsesruski-sovjetski kongres v Moskvi, da so se bolševiške čete v gotovih krajih uprle in ponekod so se celo pridružile nasprotnikom. Iz tega vzroka je bilo proglašeno vojno stanje v provinci Murman. Razlog za selitev sovjetske vlade ni naveden, lahko pa je mogoče, da Moskvo ogrožajo čečnoslovaške čete."

Amsterdam, 16. jul. — Z Dunaja poročajo, da je prišel v Kijev vodja ruskih kadetov (ustavnih demokratov) profesor Miljukov in za njim prihajajo v velikem številu drugi kadetje. Miljukov je v intervjuju zanikal, da se je izrekel za protektorat Nemčije nad Rusijo, priznal pa je, da on pripada tisti sekciji kadetske stranke, ki bi se rada "orientirala na pram centralnim državam."

London, 16. jul. — Iz Moskve čez Amsterdam poročajo, da je znanji komisar bolševiške vlade Čičerin naslovil protest na zavezniške zaradi izkorenjanja novih čet na murmanski obali; obenem zahteva Čičerin, da Anglija takoj umakne svoje čete iz Murmana.

Angleške in ameriške čete so okupirale vso murmansko obalo v severni Rusiji. Tako poročajo iz Stockholma: Po okupaciji Kenu, železniške postaje ob Belem morju, so zavezniški na potu v Torok in bolševiške čete so se umaknile v Nirok. Poveljniki zavezniških čet v Murmanu so objavili apel na prebivalstvo, proseči ga, da se jim pridruži v boju proti Nemčiji in njeni filijalki na Finskem.

Dalje javljajo iz švedskih virov, da se je finsko ljudstvo nastilo sedanje vlade, ki je popolnoma v službi Nemčije. Poziv finske vlade za dobavo protovoljcev, ki bi se imeli boriti z Nemci vred proti Rusiji, ni našel med Fini skoraj nobenega odziva. Nemčija se s to trudi, da dobi kontrolo nad murmanskim obrežjem, kjer bi rada ustanovila submarinske baze. Kakor poročajo, ima Nemčija 32 svojih in 15 avstrijskih divizij v Rusiji. Te divizije pa sestojijo iz postaranih in slabih vojakov, ki niso nikoli niso kos redni armadi.

Peking, 16. jul. — Zavezniški poslaniki na Kitajskem so pozleli protest protibolševiškemu generalu Horvathu, ki se je v Sibiriji okleval za diktatorja in sestavljal začasni kabinet. Poslaniki mu svetujejo, da naj opusti svoj načrt diktature, ker ne odgovarja času in potrebam.

Washington, 16. jul. — Uradniški vojnem departmantu pravi, da ne vedo nič o izkorenjanju ameriških čet v severni Rusiji. Ako se je zgodilo kaj takega, tedaj je najbrž to storil general Foch, vrhovni poveljnik zavezniških armad, ki je morda poslal oddelek ameriških čet iz Anglije, kjer so se vezhale.

Washington, 16. jul. — Marija Buškareva, voditeljica znanega ruskega ženskega "bataljona smrti", ki se zdaj mudi v Washingtonu, je včeraj s pomočjo tolača apelirala na skupino senatorjev, da naj Amerika pošlje najmanj 100.000 mož v Rusijo. Po njenem mnenju bo ruska republika plen Nemčije, ako ne pomagajo zavezniški. Ona ni za to, da bi Japonci sami intervenirali, temveč za zavezniške države naj pošljejo del armade, kar bi bilo odločilno.

ZDRUŽENE DRŽAVE POMAGAJO MEHIKI.

Vlada je izdelala načrt za izvoz živil in drugih produktov v sosedno republiko.

ZNAMENJE PRIJATELJSTVA.

Washington, D. C. — Državni department je izdelal načrt, po katerem bodo lahko izvažali mnoge produkte v Mehiko. To dokazuje, da Združene države izvrše obljubo, ki jo je dal predsednik Wilson dne 7. junija mehiškim častnikom, in da žele živel v miru in prijateljstvu s sestrsko republiko na jugu.

1. Pred vsem je dovoljeno do meseca novembra izvoziti v Mehiko 1.500.000 bušljev (30.000 ton) koruze. Če bodo trgovci kupili koruzo v veliki množini, je lahko kupijo po zvezni živilski upravi.

2. Izvažajo lahko kok, če ga naroče v določenih krajih.

3. Amonjak je dovoljen za izdelovanje ledu, hlajenje ledenih in hladnih shramb in ne za pivovarje. Z drugimi besedami: Z Mehiko se postopa v tem oziru ravnotako kot z drugimi južno in centralno ameriškimi republikami.

4. Izvozna dovoljenja bodo izdana za poljedelake stroje in stroje, ki služijo v produktivni kovin.

5. Izvažali bodo lahko produkte iz jekla in železa, a katerimi izdelujejo vojni material za Združene države.

6. Mehika bo dobila tudi elanit in dinamit v rudarske svrhe. Mehika že sedaj dobiva elanit, ki ga rabi v produktivni žlata. Izvoz elanita je omejen v vse tujezemske države, odkar se težko dobi.

NAČRT ZA KOTROLO MOKE IN ŽITA.

Washington, D. C. — Živilski upravitelj Hoover je obelodanil načrt za nakupovanje žita po vladni žitni korporaciji. Korporacija bo kupovala pšenico, razdeljeno po kakovosti: severna spomladna štev. 1., trda zimska št. 1., rdeča zimska štev. 1., durum štev. 1 in bela trda štev. po sledečih cenah na trglu:

New York ... \$2.50 Omaha ... 2.18 Philadelphia ... 2.39 New Orleans ... 2.28 Baltimore ... 2.50 Galveston ... 2.28 New York News ... 2.50 Tacoma ... 2.28 Duluth ... 2.28 Seattle ... 2.30 Minneapolis ... 2.28 Portland ... 2.28 Chicago ... 2.28 Astoria ... 2.28 St. Louis ... 2.24 San Francisco ... 2.28 Kansas City ... 2.18 Los Angeles ... 2.20

To je najvišja cena za pšenico najboljšje kakovosti, pšenica nižje vrste bo svedla za nekaj centov cenejša.

Živilska uprava bo kupovala na prvih trglu in v žitnicah. V hribovskem ozemlju, kjer ni žitnic, bo kupovala pšenico, naloženo v zavezniških vozovih.

Živilska uprava pravi, da naj farmer študira cene, pošto pšenico žitni korporaciji v živilski upravi ali pa komisijonskemu trgovcu na glavnem trgu, ker si na ta način zagotovi konkurenčno nakupovanje.

Profinita kontrola v mlinih za pridelek leta 1918 je formulirana na ta način, da je določena prilika in maksimalna cena, po kateri se sme prodajati moka in krma.

CENA KROMPIRJA JE ŠLA KVIŠKO.

Chicago, Ill. — Oficijelni cenik živilske uprave naznanja, da stane peka novega krompirja od 54 do 57 centov v prodaji na drobno. Cena je šla kviško, ker se nahajamo v času, preden pride na trg krompir iz severnih držav. Ko pride krompir iz severnih držav na trg, bo padla cena.

Amsterdam, 16. jul. — Berlinski "Tageblatt" piše, da Čehoslovaki v ruskih gorah mobilizirajo bolševiške rekrute v posebne čete, ki jih nazivajo "črna garda".

Iz glavnega urada S. N. P. J.

Delegatje (inje) za sedmo redno konvencijo S. N. P. J. v Springfieldu, Illinois.

Ime delegata (inje)	Naslov
1 Frank Aleah	2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.
2 Matt Vogrich	1st and Crosat St., La Salle, Illinois.
3 Joseph Bečaj	701 Chestnut St., Johnstown, Pa.
4 Leopold Plahuta	Neff, Ohio.
5 Frank Somrak	5800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.
6 Joseph Kalan	6101 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
7 Frank Černe	6031-33 St. Clair Ave., Cleveland, O.
8 Ludvik Medvešek	5800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.
9 Joseph Skak	6101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.
10 John Kvartich	Box 458, Morgan, Pa.
11 John Srebernak	Box 148, Claridge, Pa.
12 Jernej Triller	9727 Ave. M, So. Chicago, Illinois.
13 Leo Junko	R. R. No. 8, Pittsburg, Kansas.
14 Valentin Stalick	240 M St., Rock Springs, Wyo.
15 Matt Kezele	Box 443, Roslyn, Washington.
16 Mike Zugel	R. No. 5, box 65-D, Murray, Utah.
17 John Kocjančič	Box 127, Lansing, Ohio.
18 Martin Judnich	305 Powel Ave., Waukegan, Ill.
19 John Kalan	338-6th St., Milwaukee, Wis.
20 Joseph Hrovat	174 So. Bay St., Milwaukee, Wis.
21 Alois Prezelj	1718 E. 29th St., Lorain, Ohio.
22 Lovrene Malle	Stone City, Kansas.
23 John Judnich	Box 334, Ely, Minn.
24 Louis Korosec	Box 1090, Pueblo, Colo.
25 Joseph Hauptman	Box 140, Darragh, Pa.
26 J. Petek (zastopa dr. šte. 254)	Diamondville, Wyo.
27 Joseph Jerab	Frontenac, Kansas.
28 Joseph Mihelič	Greenland, Mich.
29 Simon Repovš	R. No. 1, box 80, Weir, Kansas.
30 John Sem	Scotfield, Utah.
31 John Maletič	Box 257, Ambridge, Pa.
32 Frank Krefel	911 Ketcham St., Indianapolis, Ind.
33 John Fatur	Box 85, Willock, Pa.
34 Anton Jurca	537 Hanson St., Kenosha, Wis.
35 John Tusar	R. No. 2, box 134, Irwin, Pa.
36 Joseph Kozina	Box 307, Aurora, Minn.
37 John Underwood	406 W. Hay St., Springfield, Illinois.
38 Frank Poje	807 W. Tuscarawas Ave., Barberton, O.
39 Frank Gorle	Box 408, Girard, Ohio.
40 Frank Bregar	Box 757, Clinton, Indiana.
41 Frank Lovshin	Box 379, Aspen, Colo.
42 John Zupanc	15707 Waterloo, Rd., Collinwood, O.
43 John Kravanja	Box 56, Glencoe, Ohio.
44 J. J. Porenta	Box 176, Black Diamond, Washington.
45 Andro Gričević	Box 617, De Pue, Illinois.
46 John Svigelj	Box 14, Lloydell, Pa.
47 Frank Bozich	Gilbert, Minn.
48 Peter Pasich	513 Tamarack, Lauriam, Michigan.
49 Otto Tekauc	R.F.D. No. 2, box 185, W. Newton, Pa.
50 Richard Spasček	Breezy Hill, Kansas.
51 Frank Jelenc	203 Havland Ave., Racine, Wis.
52 Jacob Ambrozich	418 Pierce St., Eveleth, Minn.
53 Frank Pajncch	Roslyn, Washington.
54 John Terbota	Box 275, Manor, Pa.
55 Anton Lucič	Box 638, Cle Elum, Washington.
56 Joseph Stipanovich	Box 87, Brereton, Illinois.
57 Joseph Rogel	R. No. 7, box 15, Johnstown, Pa.
58 Mike Staudohar	Box 236, Republic, Pa.
59 John Pičolin	Hermine, Pa.
60 Jacob Ambrožič	Box 286, Moon Run, Pa.
61 John Sire	Box 281, Midway, Pa.
62 Vincent Fugelj	Box 561, Johnston City, Illinois.
63 Frank Wegel	Box 38, Franklin, Kansas.
64 Joseph Mencin	Box 197, Oglesby, Illinois.
65 John Muvin	Box 152, Livingston, Illinois.
66 Anton Kliček	Box 122, Bessemer, Pa.
67 Joseph Spoljar	Box 121, Grays Landing, Pa.
68 Mary Udovich	1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.
69 Vincent Cinkar	2213 Gravois Ave., St. Louis, Mo.
70 Annie Judnich	Box 334, Ely, Minn.
71 Luka N. Vukmanovich	Box 342, Nanaimo, B. C.
72 Frank Klun	Box 999, Chisholm, Minn.
73 Allee Rye	Box 372, Aurora, Minn.
74 John Widits (zastopa šte. 81)	Box 202, Bearcreek, Mont.
75 Joseph Ruzich	Box 682, Roundup, Mont.
76 Joseph Wolf	508 Lime St., Joliet, Illinois.
77 Matt Krpan	724 Wichita Ave., Lincoln, Ill.
78 John Marn	Yukon, Pa.
79 Ignac Podvanski	6325 Station St., Pittsburgh, Pa.
80 Anna Mahnich	305 Powel Ave., Waukegan, Ill.
81 Joseph Oven	242 Englewood Ave., Detroit Mich.
82 Valentin Grad	Alquippa, Pa., box 101.
83 Andrej Heršič	Box 831, Panama, Illinois.
84 Joseph Cebular	Vandling, Pa.
85 Matt Paver	Box 707, Hibbing, Minn.
86 Joseph Pogačnik	4126 St. Clair Ave., Cleveland, O.
87 Margareta Gesel	218-7th St., Calumet, Mich.
88 John Breskvar	3528 St. Clair Ave., N.E., Cleveland, O.
89 Ursula Ambrožič	418 Pierce St., Eveleth, Minn.
90 Matt J. Turk	2507 S. Clifton Park Ave., Chicago
91 Daniel Krajncič	Klein, Mont.
92 Frances Lausche	6121 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
93 John Koklič	Box 276, Canonsburg, Pa.
94 Mike Erjavec	3247 W. 50th St., Cleveland, Ohio.
95 Joseph Beljan	Box 202, Calumet, Michigan.
96 Mihael Wertin	Lock box 173, E. Helena, Mont.
97 Frank Magnja	R. F. D. 2, box 202, Smithfield, Pa.
98 Janko N. Rogelj	5801 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.
99 Jacob Bregant	Box 488, Witt Illinois.
100 Vinko Žitnik	221 Eagle St., Youngstown, Ohio.
101 Joseph Radišek	Box 432, Smithton, Pa.
102 Vincent Widmar	Box 41, Presto, Pa.
103 Ignac Travnik	346 Green St. Conemaugh, Pa.
104 Frank Vrčec	R. F. D. No. 9, Belpoit, Ohio.
105 John Kerian (zast. šte. 221)	R. No. 3, Box 15, Linton, Ind.
106 Leo Kukar	Gilbert, Minn.
107 John Mrak	Granville, Illinois.
108 John Las	Box 366, Dawson, N. Mex.
109 John Matetich	Box 185, West Winfield, Pa.
110 Frances Kokotec	164 Allen St., Milwaukee, Wis.
111 Nick Triller	Box 93, Buena Vista, Pa.
112 Peter Smiljenich	Box 201, Ironton, Minn.
113 Anton Kodrič	R. F. D. No. 3, Box 106, Irwin, Pa.
114 Martin Kovac	Box 146, Hastings, Colo.
115 Fred Zelenak	Box 154, Cecil, Pa.
116 William Brunschmid	Jump River, Wis.
117 Anton Sular	R. R. No. 1, Mulberry, Kansas.
118 Jos. W. Zallnick	24 So. Ohio St., Butte, Mont.
119 Anton Smode	Nokomis, Illinois.
120 Tomaž Jurković	332 Olivia St., Me Kees Rocks, Pa.
121 John Radosevich	Box 122, Biwabik, Minn.
122 Peter Bozich	Biahee, Arizona.
123 Justina Rom	736 N. 7th St., Clinton, Indiana.
124 John Sumrada	Box 349, Virginia, Minn.
125 Anton Knafelc	Box 521, Verona, Pa.
126 Anton Zulfman	Bryant, Okla.
127 Rudolph Krants	R. R. No. 4, box 230, Girard, Kansas.

228 John Berling	Box 173, Ringo, Kans.
229 John Kastelic	General delivery, Granite City, Ill.
230 John Frank	S. R. No. 4, Export, Pa.
231 Ivan Pavlovič	Box 443, Ramsey, Michigan.
232 Louis Laurich	Mansfield, Ohio.
233 Peter Bacha	Slovan, Pa.
234 John Lipovš	Staunton, Illinois.
235 Louis Glaser	Lawrence, Pa.
236 Mihael Čebašek, zast. dr. št. 240	in št. 171, box 148, Van Voorhis, Pa.
237 Rudolph Ivančič	Box 65, Hagevo, Pa.
238 John Petek	Diamondville, Wyo.
239 Frank Smrekar	R. D. No. 2, Johnstown, Pa.
240 Anton Krašovec	Lehigh, Mont.
241 Joseph Janexič	Box 183, Settlement Rd., W. Park, O.
242 Jacob Tomšič	R. F. D. No. 2 box 130-B, Bellair, O.
243 Matt Kokelj	Meadowlands, Pa.
244 Anton Moše	Breir Hill, Pa.
245 Frank Bait	Box 46, Southview, Pa.
246 Carl Zibert	Sublet, Wyo.
247 John Teran	Box 432, Ely, Minn.
248 Joseph Marinč	Lambert, Pa.
249 Martin Potokar	Lyons, Illinois.
250 Ivan Nikolich	2124 Jefferson St., Gary, Ind.
251 Louis Enoch	Box 348, Maynard, Ohio.
252 Jakob Baloh	R. R. No. 8, Pittsburg, Kansas.
253 Anton Mravlj	112 — 34th St., Moline, Illinois.
254 John Leskovic	So. Burgettstown, Pa.
255 Joseph Zalc	Millboro, Pa.
256 Jack Potočnik	Box 505, Homer City, Pa.
257 David Sušteršič	Box 5, Tioga, Colo.
258 Thomas Petrovec	30 Ninth St., Braddock, Pa.
259 John Tarman	Box 186, Mascoutah, Illinois.
260 Simon Osep	Box 1, Universal, Indiana.
261 Joseph Mrezar	513 Kettelle St., Peoria, Ill.
262 Frank Pergar	Box 604, West Frankfort, Ill.
263 Max Mare	Buhl, Minn.
264 Bennie Willig	Box 94, Export, Pa.
265 John Kranjčević	Whitney, Pa.
266 Matt Trtan	Box 207, Bonnie St., Ironwood, Mich.
267 Louis Skube	34 Broadway, Gowanda, N. Y.
268 John Novoselič	Box 254, Barton, Ohio.
269 Rudolph Ograjenšek	Canonsburg, Pa.
270 George Šabič	Box 251, McKeesport, Pa.

Opomba: Društva ki niso naznanila še delegatov naj to store nemudoma.

J. VERDERBAR, gl. tajnik.

PRITOŽBE IN PROŠNJE ZA KONVENCIJO.

Ustava S. N. P. J., V. Člen "Konvencija", točka 15, se glasi: "Vse pritožbe in prošnje na konvencijo morajo biti poslane gl. tajniku najkasneje tri dni pred konvencijo, na kar jih gl. tajnik izroči pritožbenemu odseku. Vsaka pritožba in prošnja, ki pride pozneje in ki ne pride v roke odseku, se zavrne."

V smislu prej omenjene točke v ustavi apeliram na vse člane, ki imajo kakšno pritožbo ali prošnjo, ki spada v področje pritožbenega odbora, da se stvar pošlje na gl. urad tajnika o pravem času, da jih lahko izroči pritožbenemu odboru.

John Verderbar, gl. tajnik.

DAROV ZA POGORELCE V CLE ELUMU, WASH.

Sledeča društva so dalje darovala za pogorele, člane društva, Dobro Došli, šte. 79. Cle Elum, Washington:

Vodnikov Venice, šte. 147—	\$10.00; Luč Svobode, šte. 318—	\$6.50; Nada, šte. 102—\$5.00;
Bratje Miru, šte. 253 — \$14.55;	Jadransko Morje, šte. 238 — \$10.25;	Nokomiški Slovencev, šte. 209—\$2.00; Stauntonski Slovenci, šte. 242 — \$10.00; Triglav, šte. 2 — \$10.00; Frederick Engels, šte. 343 — \$5.00; Bratska Slova, šte. 62 — \$5.00; Naprednost, šte. 223 — \$40.50; Prosveta, šte. 281 — \$4.50; Orel, šte. 19 — \$4.20; Studenček, šte. 298 — \$10.00; Nova Sloboda, šte. 271 — \$3.00; Slovenci in Hrvat, šte. 144 — \$8.75; Jolietka Zavednost, šte. 115 — \$10.00; Slozni Slovenci in Slovaci, šte. 199 — \$5.00; Marseilles, šte. 337 — \$1.50; Slovenski Narod, šte. 153 — \$5.50; Bratje vsiazenega, šte. 96 — \$2.00; Maj, šte. 240; —\$8.60; Trdnjava, šte. 10 — \$8.20; Slap Peričnik, šte. 166 — \$5.00; Delavec, šte. 257 — \$30.00; V boj za Svobodo, šte. 169 — \$3.25; Fredricktown, šte. 288 — \$5.15; Michigan-ko jezero, šte. 266 — \$8.50; Zvezda, šte. 324 — \$11.50; Napredni Slovenci, šte. 235 — \$9.00; Živela Hlilija, šte. 114 — \$4.00; Bratstvo, šte. 6 — \$25.00; Zmagoslavje, Kona, šte. 184 — \$2.15; Gorenjec, šte. 209 — \$10; Lander Adamič, šte. 165 — \$10; Zavedni Slovanci, šte. 255 — \$5.45; Napredok, šte. 69 — \$9.95; Levi Maj, šte. 65 — \$5; Bratstvo, šte. 7 — \$1; Sokol, šte. 11 — \$10; Slovenski Delavec, šte. 85 — \$10.20; Pobratimija, šte. 188 — \$17.25; Slovenski Napredok, šte. 132 — \$10; Dobri Bratje, šte. 88 — \$10; Gora, šte. 111 — \$12; Valček, šte. 61 — \$10; V boj za Svobodo, šte. 204 — \$10; Planinski Raj, šte. 107 — \$4; Austrijski Slov, šte. 200 — \$5; Zavedne Slov, šte. 324 — \$15; Slova, šte. 16 — \$15; Vene, šte. 192 — \$5; Slovani, šte. 55 — \$3;

Skupaj \$515.65
Prej poslano 216.65

Skupaj poslano \$732.30
John Verderbar, gl. tajnik.

Milko Vogrin.

Novela. — Spisal dr. Stojan.

(Nadaljevanje)

Iz teh besed je bilo Olgi dovolj jasno, zakaj ni Vogrina. "Ubogi Milko je pač moral doma stati pri svojem učenu," pomolvala ga je naposled v svojem srcu in sama sebe le s tem tolažila, da misli menda on na njo; a vse druge načrte morala si je sedaj izbiti iz glave.

Ko so si bili gostje vse posestve gospoda Skenovskega ogledali in se sprehodili po krasnih sprehajališčih, ki kinčajo kopel Poreče ob Vrbskem jezeru, šli so se kopat. Med tem pa je že tudi prihajal čas za kosilo, katero je imelo danes biti pri Skenovskih ob pol šestih popoldne.

Gospa Skenovska je umela izvirno počastiti svoje goste. Na altani, od koder se razprostira pogled po jezeru gladini in na visoke Karavanke, napravila je danes kosilo. Gostje bi naj obudovali prekrasni razgled iz njene vile in se ob enem tudi čudili nad domačimi pridelki, katere jim hoče danes s svojega vrta postaviti na mizo. In res, gostje so bili vsi zameknjeni ter niso mogli skrbne gospodinje in njene Olge prehlaliti.

Po obedu se je določilo, ker je že blizu večera, naj se šetanje za danes odloži. Saj se ostanejo gostje jutro dopoldne tukaj in si lahko drugi dan kopel natanko ogledajo. Kakor pa navadno visoka gospoda rada med seboj igra "whist", odločijo se tudi naši gostje za to zanimivo angleško igro. Grofinjinih "aide" ali pomočnik bil je baron Robert, h kateremu je prisleda gospica Olga, z grofom skupaj sta pa igrala gospa Skenovska in nje sin Rihard, ali prav za prav ta je materi le pomagaj.

S prva je bila igra jako mikavna. Igralec se je vrlo dobro zabaval, le Olga je ostala vedno malomarna. Četokrat se celo zapazila ni, kako izborni je baron Robert uganjal z grofinjo svoja nasprotnika. Čim dalje postajala pa je Olgi igra manj zanimiva, in prisiljeno sedenje pri Robertu bilo je tem bolj neprijetno. Zatorej je naposled vstala, pomudila se še malo na altani, potem po sobanah, a slednjič se napoti na vrt in od tod v gozdič na ono skopico, kjer se je večeraj z bratom tajno pomenkovala.

Ta prostor je proti večeru najbolj ugajal. Z njega se je lepo videlo na jezero in na visoke gore, ki so se rdeče žarile o zahajajočem soncu. Hotela je biti ne-

kaj trenutkov sama ter premišljevali o svoji žalostni osodi. Dolgo časa že ni bila tako otožna, kakor danes. Vedno se ji je zdelo, da ona nekaj pogrša, da išče nekaj — njeno srce, njena osamelost duša.

A kaj je bilo to, ugani naš blagovoljni čitatelj sam. Celo popoldne so se bavile njene misli le z Milkom Vogrinom. Kadar je bila sama, ugrabila je, zakaj ga ni k njim in ali misli on tako na njo, kakor ona na njega!

Take misli gnale so jo tudi edaj iz družine tja na samotno skopico. Med tem ko so drugi veselo igrali, ozirala se je ona tja gori proti isti beli hišici, ki je zadnji večer tako lepo sem doli materi in nji odsevala; gledala je po jezeru, kako se podi na njem čolu za čolnom, in tudi v njenem srcu se zdaj hipoma rodi želja, da bi sama sedla rada v čolnček in se v njem peljala. Kam? — k Milku Vogrinu. . .!

Nepremišljeno je sedela deklica ntipljena v take blažene misli. Niti očesa in roke ni ganila, zrla je kakor kamenita podoba pred se, niti mislila niti čutila ni več; nje duh je paval kakor v sanjah tam nad jezerom za svojim hropenjem. . . kar se začnejo stopinje, krepki koraki. — Olga se samega strahu skloni, meneč, da je baron Robert, in ož čudo, pred njo se ves prestrašen ustavi — Milko Vogrin! Tudi dr. Vogrin je bil kar sklonil, ko je nepričakovano zagledal ob potu pred seboj na skopici — gospico Olgo!

"Dober večer, milostljiva gospica," pozdravi Olga dr. Vogrin. "Prosim najpompnejše odpuščanja, da sem vas tako prestrašil. To ni bila moja nakana! Pridem ravno od doma tukaj sem prek jezera. Ker mi je pa brodnik rekel da je to obrežje, ta gozdič in vila last gospoda Skenovskega, ukazal sem mu, naj pristavi čoln tu doli ob kraju gozdiča. Potem sem se podal po najkrajšem potu naglo proti vili, kjer mislim gospoda grofa in gospo grofinjo najti in pozdraviti vašo milostljivo mater in nje mило hčerko Olgo! Zatorej se enkrat ne zamerite mi mila, gospica, da sem vas tu na samem tako prestrašil!"

Dr. Vogrin je moral prositi odpuščanja; kajti zapazil je bil, da se je o njegovem prihodu gospica Olga kar samega strahu stresla in kakor stena obledela. Videlo se je, da je zelo vznemirjena in osupnena valed nepričakovanega gosta. Težki in težko se je Olga premagovala, ko je videla pred seboj stoječega z dušo in telesom — Milka Vogrina. Same radosti ni mogla kar nič govoriti. Zatorej ji dr. Vogrin iz zadrege pomaga, videč, da je vsa osupnena, ter reče:

"Kako da ste sama gospica, ali ni grofa in grofinje tukaj? Kje so pa mati? Ako bi bil vedel, da vas tu samo najdem, ne bi bil se drnil toli iti in vas v vašem premišljenju motiti."

"To nič ne dene," odgovori zdaj Olga. Prestrašila sem se le, ker mi je celo nepričakovano, da bi kdaj kdoli todi hodil, kajti gozdič je razven ob jezeru vse za- zgrajen. In še bolj me je strah obšel, ker ste hipoma, kakor da bi bili padli z neba, stali pred mano, a pričakovala bi bila vse drugo prej nego vas."

"Ali vam ni gospod grof naznanil," vpraša hitro dr. Vogrin, "da pridem proti večeru v Poreče?"

"Jaz ničesa ne vem, in nisem tudi nič slišala o tem govoriti," pristavi Olga.

Te Olginе besede so Vogrina hudo zadele. "Kako bi bilo to mogoče", mislil si je sam pri sebi: "saj je grof rekel, da me izprosi ter naznanil, da še le pridem proti večeru k Skenovskim."

Takoj mu šine huda misel v glavo, da je morda grof nalašč vse zamolčal, in da ni nikdo, nikdo po njem, ubogemu domačem učitelju, popraševal niti ga poprašal, da tudi Olga ne, njegova nekdanja ljubezniva učenka! Ta misel pa je slabo uplivala na njegovo dušo. Postal je takoj otožen ter izgubil poprejšnjega veselost. Olga je vse to zapazila, ali temu tudi hitro uganila vzrok, zatorej ga skuša potolažiti rekoč:

"Jaz bi bila večkrat rada vprašala grofa in grofinjo, zakaj niste tudi vi z njima k nam prišli, ali s prva je bil vedno baron Robert zraven nas, vprčo njega nisem hotela tega storiti. Pozneje pa, ko mi je grofinja rekla, da se je mladi grof Hugon prehladil in zategadelj ni prišel z njo, mislila

sem si, da ste vi ostali pri njem doma. Zdaj sem pa že precej časa tu na vrtu in v gozdiču sama, doim oni veselo na altani igraji "whist". Med tem pa je že grof gotovo materi naznanil, da nas vi še le proti večeru obiščete. Pozdravljam vas torej jaz prva kot gosta na našem posestvu! Dobro nam došli gospod doktor!" in pri teh besedah mu poda nežno ročico v pozdrav, katero Vogrin spoštljivo poljubi.

Nočemo opisovati sreče dveh src, ki sta se sicer tajno, a tem bolj iskreno ljubila. Zakaj mi vemo, da je malo izmed naših bralcev in bralk, katerih bi ne bila vsaj enkrat v njihovem življenju navdajala iskra ljubezni in nje blaženosti! In taka srca nam gotovo pritrde, da je zdaj tudi Olga in Vogrina blažila enaka sreča, kakor nekdanj njih. Mi le o pomnimo, da se je čutil Vogrin srečnejšega kakor še nikdar, ko je po dolgem času videl zopet nedolžno obličje svojega uzora in smel mu poljubiti belo ročico! — In Olga? Kakor reši blagodejni dež rožice pogina, ko že usiha in vene pred žgocimi solnčnimi žarki in morečo soparico, tako je oživil Olgino dušo Milkov prihod, in njegova sapa in dih krepila sta njeno obupano srce!

V taki sreči pozabi človek na vse, kar ga obdaja in blagor mu, kdor jo more dolgo uživati. V takih trenutkih ne greni človeškega srca žala misel niti skrb v takih trenutkih že čutimo slast bodoče nadzemeljske radosti! Tudi Olga je pozabila družinske igrače tam na altani, pozabila na Roberta, pozabila, da bi jo utegnili kdo videti samo — z Vogrinom. Zatorej ga povabi, naj pri-sede in ji pove, kako da pride, zdaj sem od doma in kaj je počel ves ta čas, odkar je bil na zadnji veselici pri njih.

Temu povabilu se Milko Vogrin seveda ni upiral. On prisede takoj k Olgi in ji začne pripovedovati, kako se je izvrstno na zadnji veselici zavalal. Povdarjal je osobito, kolikokrat se je v svojih grenkih urah spominjal ne ljubeznosti, s katero ga je kraljica vsega društva, gospica Olga, odlikovala. Spomin na one ure so mu lek in tolažilo v njegovem obupnem stanju. Nato ji naznani, da se poganja za državno stalno službo; kajti mesto domačega učitelja pri grofu Konarskem izgubi v jesen, ker pošlje grof svojega sina Hugona v vojaško akademijo. Bil je radi svoje prošnje pri ministrialnem referentu za srednje šole, a uspeh njegovega pohoda bil je slab; zatorej ne pričakuje nič vselega zase. Gospa grofinja ga sicer tolaži in mu dela velike nade, ali on nima nobenega upanja več ter ne ve, na kaj bi se zanašal. Skušil je že mnogo, in vsako upanje, katero je le gojil, splavalo mu je po vodi.

(Dalje.)

ČRNOGORSKI KRALJ SE ZAHVALI PREDSEDNIKU.

Chicago, Ill. — Črnogorski kralj Nikita je poslal dne 4. julija iz Paura brzojavko predsedniku Wilsonu, v kateri se zahvaljuje v svojem imenu in v imenu črnogorskega ljudstva predsedniku Wilsonu in Združenim državam ob priliki praznovanja četrtga julija za pomoč in obrambo malih in velikih držav.

Na brzojavko črnogorskega kralja je odgovoril predsednik Wilson in njegov odgovor je prinesel "Official Bulletin" z dne 12. julija:

"Odkritosrčno se zahvalim Vašemu veličanstvu za uljudne čestitke, ki ste jih brzojavili tako prijazno dne 4. julija meni in katere visoko cenim. Globoko simpatiziram z Vašim veličanstvom glede nesreče, ki je zadela Črnogoro radi invazije po brezobzirnem sovražniku. Upam, da Vaše veličanstvo in plemenito in junsko črnogorsko ljudstvo ne bo poparjeno, temveč bo imelo zaupanje v odličnost Združenih držav, da gleda k njim, da bodo s konečno zmago, ki pride, osigurane in priznane, integriteta in pravice Črnogore."

Boljše banke ni na svetu kot je stric Samova zakladnica. Bankir vam jamči s svojo "poštenostjo", stric Sam vam pa garantira z vsemi Združenimi državami. Ako imate kaj prihrankov, naložite jih v vojnovarovalne znamke.

(Nadaljevanje s prve strani)

(Nadaljevanje s prethodnog)

4

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izajša dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) in Canada \$3 na leto, \$1.50 na pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.15 za tri mesece.

Naslov za vso, kar ima stik s listom: "PROSVETA"

2667 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address: "PROSVETA"

2667 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oglepaju n. pr. (Junija 30—18) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

Kratka beseda o velikih stvareh.

Peta nemška ofenziva po tridesetih dneh odmora in velikih priprav je bila ustavljena prvi dan kakor govore vesti z bojišča. Ameriške čete, o katerih pravijo v Nemčiji, da so prišle prepozno v Francijo, so dokazale kajzerju, da so na svojem mestu več kot pravčasno.

Za zaslepljene Nemce, ki živijo ob lažeh in klobasah v oblakih, je trda pest res edini argument, da pridejo iz teme k pameti. Zato je potrebno, da so tepeni.

Da li so razprestoljeni carji in Hindenburgi živi ali mrtvi, je postranska reč; glavno je in fakt je, da se dnevi carjev in Hindenburgov bližajo h koncu. In te dni, kar jih še preostaja mogočecem, morajo poteči med udarci po trdih vladarskih bučah. Govoriti o miru bi bila res nespamet toliko časa, dokler ne bodo avstro-nemški vladarji prošli — ne več zahtevali! — ljudstvo za koncesije. In koncesije, ki jih dobe, bodo takšne kakršne je dobil ruski car. Takrat pride — začetek miru.

Pravi mir pa pride še le tedaj, kadar bodo avstro-nemskim, cesarsko-kraljevim in kajzerskim avtokratom sledili tudi drugi avtokratje, ki danes izkoriščajo vojno in ljudstvo v imenu patrijotizma in demokracije. Denarna avtokracija naj se nikar ne opaja s sladkimi nadami, da bo živela in kraljevala še po vojni.

Kapitalistični listi napadajo predsednika Wilsona, ker je izpogloval od kongresa kontrolo nad brzojavom in telefonom. Imenujejo ga "tepeca delavskih organizacij" (New York Times). Ako bi kaj takega pisal delavski list, bi urednika takoj zapeli zaradi neoddajnosti in promišljenosti. Predsednik bi bil po imenju teh hlapčevskih duš dober patrijot, ako bi postal profitarjem, da odirajo ljudstvo brez mej, in če bi se delavci pritožili, da jih kapitalisti deportirajo in pobijejo kakor so nekoč delali v Calumetu in Ludlowu in nedavno v Arizoni.

Sovražniki demokracije, politične in gospodarske, ki so pomagali praznovati padec Bastilje dne 14. julija, bi si morali kupiti knjigo o francoski revoluciji in se pouditi, kaj je padla Bastilja in komu je bila posvečena nesmrtna revolucionarna maršeljeza.

Seznati bi se morali z resnico, kaj se je zgodilo s kralji in drugimi tirani, ki se niso zmenili za želje in zahteve ljudstva.

Članstvo S. N. P. J. mora zdaj, ko se bliža konvencija, računati z razmerami, ki pridejo po vojni. Potrebno je izboljšati sistem organizacije, kar se tiče naših notranjih zadev, toda na vsak način moramo gledati, da že danes ustvarimo pogoje, ki bodo za prvo silo odgovarjali potrebam v bližnji bodočnosti.

Praktično načrt za združenje naprednih podpornih organizacij in drugi načrt, da se že danes ustvari podlaga za delovanje naših organizacij tudi na kulturnem polju, sta dve neizogibni stvari.

Iz tega razloga bi morali člani posvetiti posebno pozornost diskuzijam h konvenciji, ki se pečajo z združitvijo enot in zvez in ustanovitvijo književne Matice.

Govor nemškega socialista Aleksandra iz Avstrije, ki ga je imel pred kratkim v Švici in katerega smo priobčili v "Prosveti", tudi daje veliko misliti. Mož pravi, da niso nemški socialisti v Avstriji nič boljši od vsenemcev in valed tega indirektno pomagajo zatirati nemške narode v gnilih monarhijah.

Ako bi kdo rekel, da imajo prav z narodnega stališča, se hudo moti. Slovenski, češki itd. socialisti, ki zahtevajo neodvisnost za svoje narode, zahtevajo, da imajo njihovi narodi enake pravice do svobodnega političnega, gospodarskega in kulturnega razvoja kakor vsi večji narodi in za zahteva se popolnoma strinja s socialističnimi principi. Vsenemci pa mislijo, da je Nemčija več kakor vsi drugi narodi na svetu, in zahtevajo, da se njim klanja ves svet. To je šovinizem najbrutalnejše vrste.

Mnogi voditelji nemške socialne demokracije v Avstriji so bili v mladih letih veliki radikali, toda marsikateri mlad radikalec je pod starost velik nazadnjak. Odkar že traja vojna, je vedno bolj očitno, da so mnogi socialistični starci v Nemčiji in Avstriji odigrali svoje vloge.

Nemcem je treba izbiti iz glave brutalno misel, da so oni nekaj več kakor drugi ljudje in da so oni poklicani vladati ves svet. Ta bedasta misel jih mine takrat, kadar bodo pošteni tepeni na bojišču. Tedaj spoznajo, kako strašno so se varali.

Senatna zbornica v Washingtonu je sprejela resolucijo za uvedbo azejskega čedščina, ki je v navadi med katoličani. Resolucijo je nedvomno vthotapila v senat katoliška politična mašina v Ameriki, ki tudi izrablja vojno na vse načine, in sprejeta je bila pod pretvezo, da naj ljudje molijo za zmago. Ugovarjal je samo en senator (Thomas iz Colorada), kar seveda ni pomagalo in stvar je bila sprejeta brez debate ob času, ko je bilo mnogo senatorjev odsotnih.

Resolucija je seveda zbudila močan protest med nekatoličkim prebivalstvom in na poslansko zbornico je narejen pritisk, da jo zavrne. Resolucija je prvi protustavna, ker ameriška ustava izključuje vsako versko zakonodajstvo in ne daje prvenstva nobeni veri, drugič pa je krivična, ker hoče 38 odstotkov katoličanov prisiliti 62 odstotkov drugovercev in takih, ki so brez konfesije, da molijo po njihovih obredih. To je predzrost brez primere. Ameriška ustava daje svobodo

vsakomur, da lahko molijo po svoje kolikor hoče, nihče pa nima pravice siliti drugih ljudi k molitvi. Te svobode, da se jih v verskih ozirih ne sme persekutirati, si Američani ne bodo pustili vzeti nikdar. Zdrava pamet govori, da zmaga ne bo izvojevana brez močne armade, dobrega orožja in zadostnih živil, pa naj vsi ljudje molijo noč in dan. V Nemčiji in Avstriji tudi molijo že štiri leta (danes menda že preklinjajo, kar samonasebi seveda tudi ne pomaga), toda zmage še ni in Amerika sploh noče, da zmaga Nemci, pa naj še tako molijo. Čemu bi se potem smejili še Američani? Nemški kajzer sicer pravi, da je Bog njegov partner, a kljub temu polaga vse svoje nade v kanone in njegovi vojaki ne molijo, temveč streljajo, kadar je bitka. Amerika bo zmaga — ampak z delom in bojem, ne pa z molitvijo!

Pater Zakrajšek oglašuje brošuro "The Catholic Church and Socialism", katero je izdal "The New York Evening Mail". Ta list je zdaj pod obtožbo, da ima \$1,300,000 kajzerjevega kapitala in lastnik lista je pod poročtvom \$30,000.

Kajzerjev list v Ameriki torej izdaje brošure proti socializmu in pater Zakrajšek, velik Jugoslovčan in demokrat (!), pomaga temu listu razpečavati take brošure. Vedno lepše stvari prihajajo na dan!

Razprave h konvenciji.

Jednotino Glasilo, tiskarna in književni oddelki.

Prispevek k diskuziji.
Piše Drskar.

Uredništvo "Prosvete" je pred kratkem povabilo članstvo jednotine, naj izjavi svoje mnenje o povišanju naročnine na dnevnik, o lastni tiskarni in književnem oddelku. Predkonvencijski čas zbuja vse aktivne člane S. N. P. J. k raznim razpravam, tikajočih se raznih izprememb in izboljšanj v upravi naše podporne organizacije. Eni imajo svoje misli umerjene v točke pravil, drugi v boljšiko podporo in nje regulacijo, tretji v razne fonde, četrti v razne olajšave, drugi zopet v razne strogosti in discipliniranosti. Vse te stvari so nedvomno važne za skupnost naše podporne organizacije in morajo zanimati vsakega člana, umevno torej, da zapišejo tudi mene; vendar mi poleg vseh teh posameznosti posebno zanima zadeva lastne tiskarne in književnega oddelka.

Ne samo zato, ker sta ti dve zadevi same na sebi z gospodarskega stališča važni, ampak, ker sta takorekoč podlaga našega obstanka in razvoja z ozirom na naše družabno in kulturno življenje — dokler nam je to po zakonih razvoja v tej deželi določeno — za našo bodočnost.

Uredništvo "Prosvete" sugeriira, naj člani na prvem mestu izjavijo svoje mnenje glede povišanja naročnine na dnevnik. — Kar gotovo je, da bo pri tej splošni draginji treba misliti na povišanje naročnine, toda predno je mogoče naročnikom in ostalim članom, ki niso naročniki na dnevnik, reči kaj v tej zadevi, je treba slišati poročilo upravnika "Prosvete", kajti on je po mojem mnenju prvi ki pomeni finančno stanje lista, in bi bil torej prvi na mestu, da predloži za povišanje naročnine svoje načrte, morda pripomočke, ki bi spravili finančno stran dnevnika v zadovoljivo soglasje. Dotlej smatram, naj članstvo z razpravo o stanju dnevnika, počaka. Lahko pa se pečemo med tem z zadevo tiskarne in književnim oddelkom.

Tiskarna.

Uredništvo "Prosvete" navaja, da plača jednota vsako leto \$30,000.00 za risk lista in tiskovine. To pomeni, da dobi tiskarna vsako leto najmanjše 25% ali \$7,500.00 čistega dobička. V dobi petih let dobi tiskarna, če se njeni izdatki za tiskovine ne bi povišali, okroglo \$37,000.00 čistega dobička. Če bi jednota založila ta kapital v svojo tiskarno, bi se torej podjetje izplačalo skoraj v tem času. Toda ker ima novo podjetje vedno več izdatkov kakor staro, je umevno, da moramo računati na manjši dobiček, valed češar moramo podaljšati rok za izplačilo mesta petih let na šest let in če prištejemo še 5% obresti na vložen kapital, do katerega je jednota opravljena, dobimo da li se vložen kapital izplača na podlagi gori označenega dobička v teku sedmih let, t. j. če se promet tiskarne ne bi povečal od sedanjega. Toda to je po teh razmerah izključeno, kajti računati je treba, da bi se podjetje valed književnega oddelka in drugih pritlikov, na katere se sedaj ne more misliti, izdatno povečalo in stem bi se povečal naravno tudi dobiček.

Če že ne z drugega, je torej z gospodarskega stališča tiskarna absolutno potrebna; ni manj potrebna, kakor jednota Dom. Zato priporočam, da se konvencija v

Springfieldu prav resno peča z vprašanjem lastne tiskarne.

Kakor je že omenilo uredništvo "Prosvete", naj konvencija izvoli potreben odbor, ki naj dobi vse potrebne informacije, bodisi že za nakup ali pa gradnjo tiskarne. Ta odbor bi moral iti brez vsakega odlašanja na delo; kajti vsako zavlavljanje v tem oziru bi bil zločin napram samim sebi, ker se mečejo tja sredstva, ki so nujna za naš gospodarski in kulturni razvoj. Organizirani, kakor smo, moramo vložiti vse naše moči za gospodarski in kulturni uspeh vseh skupaj, ne pa za uspeh privatnih podjetij, kjer nimamo nobene besede niti nobeno koristi.

Odbor, ki bi bil izvoljen na konvenciji, naj bi iskal informacij glede tiskarske obrti v prvi vrsti v takih podjetjih, ki so ustanovljena na istotaki — kolektivni podlagi, kakršno se zamišlja pri S. N. P. J. Zato bi bilo priporočljivo, da se obrne odbor za informacije poleg drugih tiskarskih podjetij pred vsem do podjetij finskih socialistov, ki imajo, kar se tiskarskega podjetja in in kolektivne metode z ozirom na organizacijo tiče, večletnih izkušenj.

Finski socialisti imajo namreč tri dnevnike in vsak dnevnik ima svojo tiskarno. Vsaka tiskarna, ki izdaja tudi knjige, se čeni z dnevnikom, poslopiem, oredjem in zemljiščem vred nad \$90,000. Najstarejše podjetje je staro 14 let, drugo 13 in eno 11 let. Vsa so brez dolga. Vsaka tiskarna ima povprečno do \$125,000 prometa na leto. Napodlagi tega se lahko izračuna, koliko dobička jim je prinesla vsaka tiskarna v tem času. Vsak list ima povprečno do 12,000 naročnikov. Vseh Fincev v Ameriki je od 4 do 5 sto tisoč. Od teh se računa, da je 40 odst. pristopnih kot odjemalcev ali kostumarjev, to so tisti, ki rabijo tiskovine, bodisi da naročajo časnike, knjige, brošure ali druge tiskovine posamezno, družinsko ali pa skozi organizacijo.

To pomeni, da šteje finski trg za potrebe v tiskarski obrti okroglo 200,000 odjemalcev ali kostumarjev. Od te svote pa odpade — kakor pri vseh narodnostih — gotovo del na angleško literaturo. To so navadno tisti elementi, ki valed oddaljenosti od svojih tiskarn ali drugih vzrokov, ne naročajo svojih tiskovin ali časopisov pri podjetjih svoje narodnosti. Po teh vzrokih odpadlih se ceni po izjavi finskih statistik do 50,000 kostumarjev iz finskega trga za tiskarsko obrt, tako da ostaja za finski trg še 150,000 kostumarjev.

Od teh 150,000 odjemalcev ima vsako finko socialistično tiskarsko podjetje povprečno do 30,000 ali skupaj 90,000 kostumarjev za vsa tri podjetja. To znači, da ostane za ostala finska podjetja 60,000 odjemalcev. — To računamo odjemalcev se bo morda zdelo komu groteskno, vendar je tak census zelo dobra podlaga, če se hoče iznajti, kakšen je približno trg in njegove potrebe, kajti na podlagi takega censusa se da približno izračunati, kako uspešno ali neuspešno bi moglo biti tiskarsko podjetje za nas. Seveda je treba pri teh kalkulacijah jemati v poštev poleg teh števil še druge reči kakor stopnja izobrazbe, organizacije in drugih družabnih lastnosti, ki rezultat takega računa lahko nagnejo na polvoljno, ali pa nepovoljno stran. Po tej formuli bi lahko tudi mi izračunali, na kakšen odst. vseh v Ameriki živčih Slovencev, organiziranih in neorganiziranih, lahko računamo kot odjemalcev v tiskarski obrti. Pri tem pride v poštev naročnina na dnevnik "Prosveta", knjige, ki bi jih zalagala

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE

Sedel v Chicagu, Ill.

IZVRŠVALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerš, Martin V. Konda, Ethin Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zavartnik.

NADZORNI ODBOR:

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR:

John Ermenc, Joseph Fritz, Joseph Ivančič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravija, Jacob Muha, Zvonko Novak, K. H. Poglodič, Matt Pogorelec, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vičrib, Stefan Zabrio, Leo Zakrajšek, Anton Zlogar.

(Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se dordaj še niso priglasili, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno prijavijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. — Naslov za pisma in denarne pošiljave je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.)

DRUGA REDNA KONVENCIJA SLOV. REPUB. ZDRUŽENJA.

Druga redna konvencija S. R. Z. se prične dne 13. septembra 1918 v Chicagu. V ta namen je potrebno, da se izvršijo volitve delegatov vsaj do 30. avgusta in da so naznanjena tajniku njih imena najkasneje do 5. septembra. Vsaka krajevna organizacija S. R. Z. je opravljena do dveh zastopnikov ali delegatov, vsaka centralizirana podpora, kulturna ali politična organizacija, pridružena S. R. Z., tudi do dveh, listi in posamezna samostojna ali k drugim organizacijam spadajoča društva pa pošljejo po enega zastopnika ali delegata. Stroške delegatov trpijo organizacije ali listi, ki jih pošljejo. Okrajne organizacije S. R. Z., kot n. pr. ona v Lawrence, Pa., Franklin, Kans., itd., so opravljene poslati za vsako krajevno organizacijo po dva delegata. Torej, ako je n. pr. v okrajni organizaciji v Lawrence, Pa., združenih deset krajevnih organizacij sosednih naselbin, je opravljena do dvajset delegatov. Slovenske podpore, kulturne in politične organizacije, ki imajo že zastopnike v centralnem odboru, lahko potrdijo stare ali imenujejo nove zastopnike. Poverilne listine hom poslal posameznim organizacijam in listom, kakor hitro bo mogoče. Ako katera organizacija ne bi dobila poverilnih listin do 1. avgusta, prosim, naj mi naznani. Provizoričen program za konvencijo in naslov bo priobčen pravčasno.

Rojaki, člani S. R. Z.! Eno leto trdega, naporega dela je za nami. Uspehi so lepi, lepši kot so jih pričakovali optimisti. Slov. Rep. Združenje ima danes za seboj veliko večino vseh zavednih Slovencev v Ameriki; pa ne le to, ampak naše gibanje prodira tudi med druge Jugoslovane. Naše delo pa še davno ni končano in sredi pota ne smemo obstati. Gledajmo nam biti: Naprej, dokler ne bodo v naši organizaciji vsi ameriški Slovenci in dokler ne dosežemo tega, za kar smo se zavzeli, to je popolna svoboda vseh Jugoslovancev!

Člane krajevnih organizacij S. R. Z. pozivljvam, da vzamejo stvar v pretes na prvi seji in odpošljejo delegate na konvencijo, če je le količjak mogoče. Od njih je tudi odvisno, da izvolijo najzmogljivejše osebe. Zdaj je tudi čas za javne razprave v časopisju. Kdor ima kakke dobre nasvete v korist S. R. Z., naj pride na dan z njimi. Letošnja konvencija bo začetala pot našemu bodočemu delu, ki mora biti še uspešnejše, kot je bilo dosedaj. Številno zastopstvo na konvenciji bo javnosti pokazalo, da si ameriški Slovenci ne dajo diktirati od takozvanih voditeljev, ki se postavijo sami, da ne verujejo več v kakke cesarske ali kraljevske "velikanstva", ampak da zahtevajo tudi za naš mali narodni pravo svobodo, ki je mogoča le v federativni jugoslovanski republiki. — Ker bo o priliki naše konvencije potovali skozi Chicago v Springfield mnogo delegatov S. N. P. J., ki bodo morda posetili naše zborovanje, je želeli, da odnesejo najboljše vtise. Zato je potrebno, da ho konvencija Slov. Repub. Združenja res pravo ogledalo navdušenega in nesebičnega dela za svobodo naroda.

Anton J. Terbovec, tajnik S. R. Z.

in izdajala tozadevna jednotina književna Matica in druge tiskovine, ki so na splošno družabnega in trgovskega značaja. Odbiti bi bilo treba od splošnega števila v Ameriki živčih Slovencev in delno Hrvatov tiste, ki imajo svoje jednote, tiste, ki imajo svoja tiskarska podjetja in delno njih odjemalce; to bi bilo treba storiti vsaj v začetku, dokler se podjetje ne razvije in postane splošno znano. Nasprotno pa bi bilo treba pristeti one jednote in organizacije, ki imajo svoja glasila, a ne tiskarne, in na katere bi se dale računati v eni ali drugi obliki za odjemalce. Pri tem ne bi bilo zgrešeno računati tudi z njih idejno stranjo, z ozirom na kulturne nazore in naklonjenost idejam, ki jih goji S. N. P. J. in onimi elementi, ki so z njó v zvezi. Poleg tega bi se smel prezreti seveda tudi učinek, ki bi ga imela tiskarna na druga, manjša, podjetja, ki ne bi bila v stanju konkurirati s cenami in moderno izvršujočimi deli v tiskarski obrti, kar bi pomenilo v tem slučaju zopet gotov del odjemalcev od te strani. Kajti kakor tekmujejo med seboj ideje druga z drugo v političnem in kulturnem oziru za družabne nazore, tako tekmujejo med seboj tudi gospodarska podjetja, katerih vpliv je, ako ga znajo mero-dajni faktorji izrabiti, mnogo la-glje dosegljivo od idejnega. Vzroke za to je iskati v tem, ker ima gospodarski vpliv po svojem materialnem zakonu to lastnost, da v obliki okusa in zmernih cen kaže samega sebe kot živo pričo, med tem ko se ideja, in če je ta še tako spretno izražena, z enih ali drugih vzrokov čestokrat popolnoma izgubi in ostane neplodna za tistega, ki jim je namenjena.

Ustanovitev tiskarne samo na sebi ne bi bila nobena teška reč, glavno je najti dobro, razumno, izkušeno in zanesljivo izvrševalno in kontrolno vodstvo. Vse dru-

go bi bile formalne reči, ki se od časa do časa lahko regulirajo. Pred vsem je sedaj treba vedeti, če je tiskarna po razmerah, ki jih je treba vpoštovati, mogoča. Po mojem mnenju, vstevši vse temne in svetle strani, je tiskarna mogoča. In ker je mogoča, a potrebe govore še bolj glasno zanj kakor možnost, je vprašanje lastne tiskarne neizogibno. Vled tega želim, da se bratje, ki imajo kaj vpogleda v te reči, oglasijo z vso resnostjo in posežejo s svojimi nasveti v to razpravo.

V prihodnji številki podam nekaj misli z ozirom na vprašanje o ustanovitvi jednotine književne Matice.

Chicago, Ill. — V našem glasilu so že dalj časa odprte kolone za razprave k prihodnji konvenciji naše jednote, toda dosedaj se je v primeri s prejšnjimi konvencijami še zelo malo razpravljalo. Kje je iskati vzroke molčečnosti našega članstva? Mogoče se mu ne zdi potrebno razpravljati o spremembah naših pravil. Po mojem mnenju ni nikakor pravilno, da tisti člani in članice, ki imajo kakke koristne nasvete za izboljšanje naših pravil, ne izroče njih javnosti v diskuzijo. Stvarne razprave pred konvencijo koristijo stvari naše jednote, ker bistrijo pojme in razsvetljujejo razpoloženje članstva. Obširne razprave v našem glasilu koristijo tudi konvenciji sami, ker okrajšujejo debate na zborovanju in a tem se tudi krajšajo stroški. Razprave pa tudi koristijo odboru za sestavo naših pravil.

Najvažnejša naloga bodoče konvencije bo vsakakor rešitev vprašanja naših bolniških razredov, ki je danes najakutnejše vprašanje naše organizacije. Res je, da smo o tej stvari imeli pri-ljiko čuti različna mnenja našega članstva. Mnogi so mnenja, da

so trije bolniški razredi vzrok priuanklajev v bolniškem skladu in da jih je treba razdeliti v samostojne sklade, ki naj se upravljajo vsak zase.

Glavni odbor nam je vedno svetoval strožje nadziranje bolnikov ker se je sumilo, da se dogaja med nekaterimi bolniki več simulacije kot pa resnične bolezni.

Resnica je, da se je v gonji za pridobivanje članstva premalo pazilo na značaj in zdravstveno stanje prosilcev. Na ta način je prišlo v društva mnogo sumljivih ljudi, ki jim je korist jednote deveta briga. Posledica teh konvencij so danes velika izplačila bolniške podpore. Priznam, da ni nikomur na čelu zapisano pred pristopom v jednote, da je simulacija in da je njegov glavni namen iskoriščati jednote.

Kot sem že preje omenil, se pri naših društvih vse premalo pazi na značaj prosilcev. Sicer imamo v pravih točkah, ki pojasnjujejo, kdo more pristopiti v jednote in kdo ne. Društva, ki so se udeležila kontesta, niso mogla pridobivati število novih članov in natančno izpolnjevati pravil. Pri njih je veljalo pravilo, če bo prosilec kršil pravila, se ga bo pozneje izključilo. Toda ko društvo enkrat sprejme simulanta, se ga zelo težko izloči. Tudi izključitev ni lahka stvar, kajti simulacije dobe močno oporo pri rahlo čutnih članih ali pa na sodiščih. Če se hočemo iznebiti takih nepriključ, je treba vedno paziti, koga sprejememo v jednote. Vsi tisti, ki bi se morali v bodoče pravila uvesti točke, ki naj nalagajo društvom natančno zdravniško preiskavo prosilcev in njihovo zgodovino. Izključijo naj se od naše jednote vsi prosilci, ki so bili v preteklosti izključeni od kake druge podpornice organizacije. Znan mi je slučaj nekega rojaka, ki je tožil neko slovensko katoliško podporno organizacijo, ker mu ni hotela izplačati podpore. Prosil je za pristop v našo organizacijo in je bil tudi sprejet. Toda, kot pravi pregovor: Kar se je Matiček uinčil, to tudi zna. Ni trajalo dolgo, pa je tožil tudi našo jednote, ker mu je društvo zadržalo podporo. Takih slučajev je mnogo v naši jednoti. Zato je čas, da se temu naredi konec. Prepričan sem, da je boljše za jednote, če ji pridobimo malo število članov dobre kvalitete kot pa veliko število raznih sumljivih karakterjev.

Nekateri člani priporočajo, naj se erva iz pravil naše jednote točka, ki zabranjuje pristop v organizacijo članom neslovenske narodnosti in zato ovira razvoj jednote pri pridobivanju članstva. Ako taka priporočila ogledujemo od vseh strani, vidimo, da bi taka točka imela tudi zelo eno stran, ki bi lahko imela bridke posledice za našo organizacijo, če bi odprla vrata članom vseh narodnosti.

Člani naše jednote so večinoma delavci, ki se vedno selijo v kraje, kjer se jim nudi boljši položaj. Ko se jih v kak kraj naseli dovoljeno število ustanove društvo. Po sedanjih pravilih je naselbina, kjer ni dovoljeno število članov slovenskih narodnosti, nemogoče ustanoviti društvo. Seveda, če bi pričeli v SNPJ sprejemati tudi člane neslovenskih narodnosti, bi bilo še v marsikaterem kraju omogočeno ustanoviti društvo in ga pridružiti naši jednoti. Da bi bilo v njem le par oseb, ki bi bile zmnožne slovenske jezika in društvo bi bilo gotovo. Pri takih društvih pa bi prej ali slej lahko nastali slučaj, da bi ostali samo člani neslovenskih narodnosti. Posledica bi bila, da bi pričeli poslovati v jeziku, katerega bi bili zmožni. To bi otežilo celo glavni namen uradu in nadzorovanje bolnikov. Poleg tega so še druge okoliščine, ki bi lahko nastale. Kdor pozna razmere v malih naselbinah, kjer se je nahajajo društva naše jednote, mora priznati, da nas niso Američani nikdar priznavali enake njim in v obeh Amerikancem sili bili in bomo vedno ostali. Kot tudi. Dobe se slučaj, da želi kak Američan ali kdo drugi neslovenske narodnosti postati član naše organizacije. Za to ima gotovo kake vzroke. Vred to je, da po mojem najboljšim prepričanju boljše, da ostane v pravih naših starih točkah. Če se pa ta točka erva, nam važno ne prinese veliko število članov neslovenske narodnosti, pridobili pa bi njimi še večji riziko radi bolniške podpore.

Drugačna pa bi bila situacija, če ne bi imeli centralne bolniške blagajne, kajti zavarovanje samo za posmrtno je povsem druga stvar. Morda bi bilo umešno, če konvencija dovoli sprejemanje članov neslovenskih narodnosti, ki bi se smeli zavarovati samo za posmrtno. S tem bi se dala prilika tistim, ki žele postati člani naše organizacije. To je moje priporočilo v tej zadevi, dasiravno sem prepričan, da se veliko število članov z njim ne bo strinjalo, ker žele, da postane naša jednota sliha velikih ameriškim podpornim organizacijam.

Ne strinjam se s priporočili, naj se bolniški razredi upravljajo vsak zase in naj plačajo primanjkljaj le člani tistega razreda, v katerem nastane. To bi po mojem mnenju pomenilo uničenje bolniških razredov za \$2 in \$3 podpore na dan. Če se razrede bolniški razredi v samostojne sklade, bi bilo mogoče pomagamo samo skladu za en dolar podpore na dan. Ne da se utajiti, da razreda za dva in tri dolarje dobro ožemata članstvo naše organizacije. Če se ti skladi razrede, bi prišli na zadnja dva razreda veliki izredni assement, kar bi imelo za posledico, da bi večina članstva pristopila nazaj v razred za en dolar podpore na dan. Društva dva razreda bi bila potemtakem uničena. Ne bilo bi pametno pustiti propasti razreda, kajti samo \$1 bolniške podpore dnevno je zelo majhna svota v današnji dragini. Članstvo bi bilo prisiljeno zopet pristopiti k drugim podpornim organizacijam, da si zagotovijo večjo bolniško podporo v slučajih bolezni. S tem bi nastale potrebe ustanovljati nove podpornice organizacije. Želja večine članstva na je, da se sedaj obstoječe slovenske podpornice organizacije združijo, kajti ameriški Slovenci vidijo le v združenju zagotovljen obstoj slovenske podpornice organizacije. K združenju nas bodo prisilili tudi razmere, ki jih je provzročila sedanja vojna. Četudi smo v zadnjih par letih razreda rasli, moramo računati, da je naša agitacijsko polje izčrpano. Zato je naša priložnost konvencije odstraniti tiste malenkostne zapreke, ki ovirajo združenje. Priporočam društvom, naj dajo svojim delegatom odločni nalog, da delajo za združenje. To je potrebno, da se ne bodo delovale žele na konvenciji izgovarjali, da jim društva niso dala nikakih navodil delati za ali proti združitvi. Nekateri se dajo zelo radi voditi nasprotnikom združenja, kar sem opazil na VI. redni konvenciji. Sedaj je lažje na članstvu, da odloči, če se združimo z drugimi podpornimi organizacijami ali ne.

Na željo zadnje konvencije je glavni tajnik razdelil društva naše jednote v distrikte, menda največ reditega, da bi se delegatje volili po distriktih mesto v posameznih društvih. Za znižanje števila delegatov v bodoče se vsi strinjamo; imamo pa različne načrte za volitve delegatov. Meni se zdi najbolj pravičen načrt za volitve delegatov po distriktih iz tega razloga, ker dobe mala in velika društva enake pravice. Treba pa bo to točko demokratično urediti, da se zavaruje pravico malih društev.

Po mojem mnenju bi bilo priporočljivo razdeliti tudi bolniške sklade po distriktih. Naša jednota posluje v 25. različnih državah naše Unije. V nekaterih državah pa je podnebje mnogo bolj nezdavno kot v drugih. Klima in voda v nekaterih južnih državah provzroča bolezni, katere stanejo naš bolniški sklad lepe tisočake. To je, kar provzroča naš primanjkljaj v bolniškem skladu. Prispevke, katere plačuje sedaj naše članstvo v bolniški sklad, bi morali popolnoma zadostovati v krajih z zdravim podnebjem. Iz tega sledi, da bi bilo ne samo potrebno nego tudi pravično, da članstvo v državah z nezdavnim podnebjem pokriva z večjim assementom večje izdatke v bolniškem skladu.

Južne države, katere pridejo pri računih naše jednote v poštev, so: Arkansas, Kansas, in Oklahoma. Izmed teh je Kansas še najboljše. Jednotni račun na nam dokazuje, da se je društvom v Kansasu vedno izplačalo veliko več bolniške podpore, kot so pa značali prispevki kansaskih društev v bolniški sklad. Letni račun prošlega leta izkazuje, da je članstvo 15 društev naše jednote v Kansasu, ki so štela 31. decembra

1917 836 članov, prejelo \$8,728,21 več bolniške podpore, kot pa je značala svota, ki so jo ta društva vplačala v bolniški sklad. Ako odštejemo svoto \$8,728,21 od svote \$16,383,00, katere je članstvo naše jednote vplačalo kot izreden assement v bolniški sklad, vidimo, da je šlo nad polovico celokupne svote bolnikom kansaskih društev. Državi Arkansas in Oklahoma sta še na slabšem. Brez dvoma je velika večina članstva v teh državah zavarovana za \$2 in \$3 bolniške podpore na dan. Krivična bi bila trditev, da so člani v teh državah simulante; prepričan sem, da jih precej eno ni nič več kot v drugih državah. Fakti, da je v teh državah zelo nezdavno podnebje, se pa tudi ne da utajiti.

Iz teh razlogov se mi zdi potrebno in pravično, da se bolniški razredi razpodele po distriktih. Kadar bo nastal primanjkljaj v bolniškem skladu, naj ga plačajo člani tistega distrikta, v katerem nastane.

Ta načrt bi se dal izvesti sledeče: Centralna blagajna naj ostane kakor sedaj, knjige za vplačila in izplačila pa naj se vodijo za vsak distrikt posebej. Radi boljšega nadzorovanja bolnikov naj bi obstajali distriktni odbori iz predsednika, tajnika in treh porotnikov. Ta odbor naj bo druga inštanca v vseh slučajih, tikačih se bolniške podpore. Prepričan sem, da bi ta odbor razbiral zadeve pravičneje, kakor pa centralni odbor, kajti distriktnim odborom bi bile razmere v distriktu mnogo bolj znane, kot pa ljudem, ki ne poznajo situacije in razmer v prizadetem okrožju.

Kandidate v te odbore naj bi nominirala društva vsakega distrikta in jih izvolila potom splošnega glasovanja za leto dni. Pravila naj se tako uredi, da bi distriktna organizacija lahko odpravila svoje konvencije, kadar bi našla potrebo. Lahko bi imeli distriktni odbori za splošna pravila itd. Vsi njeni sklepi bi morali biti v soglasju z ustavo in splošnimi pravili SNPJ.

Vem, da se mnogo članov ne bo strinjalo tudi s tem nasvetom, ker bodo trdili, da je preveč nerabaki in ker ne bodo odobraval razdelitve naše podpornice organizacije v "male jednote". Kar bi pomenilo podeljevanje našemu staremu gesu: Vsi za enega, eden za vse. Res je, da se to geslo glasi zelo banalno in smo ga naglašali od ustanovitve jednote do danes; in ravno zato nekateri ne bodo mogli razumeti, zakaj naj bi ga kar naenkrat zavrgli. Bratje in sestre, tu gre za pereče vprašanje bolniškega sklada, zato je dolžnost članstva, da izraža svoje misli. Jaz sem izrazil svoje. Sedaj je vrsta na vas.

Frank Aleš.

Koehler, New Mex. — Društvo Slovenska Sloga šte. 342, S. N. P. J. je na svoji zadnji seji vzel v pretres nasvete društva Planinar, šte. 57 v Black Diamondu, Wash., ki svetuje prihodnji konvenciji naj se v boleznih do šest tednov za prvih pet dni ne plačuje nobena podpora.

Ako se kaj takega sprejme, potem bi bolnik ležal po štiri do pet tednov doma in ne bi dobil nobene podpore. (Društvom in posameznikom, ki posegajo v razpravo naših pravil, je potreba razumevanje pravil in ravno tako je treba pazljivo prečitati druge razprave. Do danes ni še noben član ali društvo zahtevalo, da se članu-bolniku ne izplača za 4 ali 5 tednov nobena podpora kot trditve vi o društvu Planinar. Vsi, ki žele, da se za prvih pet dni ne izplača nobena podpora, razumejo stvar tako, da se bo moral bolnik naznaniti društvu tajnika kakor sedaj. Kadar bo prva kazenska predložena na seji, se bo glasila od prvega dneva bolezni, izplačalo pa se bo pet dni manj, če se sprejmejo nasveti tistih, ki žele skrajšanje bolniške podpore. Tako morate razumeti stvar, vam ne bo treba po nepotrebnem protestirati. Ured.)

Vsak dan se dogajajo malenkostne nesreče po rudnikih, tovarnah itd. in delavec je dostikrat vsled takih poškodb nesposoben za delo 4 ali 5 tednov. Zraven je morda še celo družinski oče s kopico otrok in nima nobenih prihrankov na strani za take potrebe. Naše društvo odločno protestira proti takim predlogom.

Razprave in nasveti še niso predložili. Op. ured.)

Apeliramo na članstvo, naj odločno nastopi proti takim predlogom, kajti sprejetje omenjenega nasveta bi jako škodovalo naši organizaciji, ker bi mnogo članstva odstopilo in bi pristopili k drugim organizacijam, kjer se podpora izplačuje od prvega dne.

Smu pa za nasvet, da se v okrožju, kjer se nahaja več društev naše jednote, vpelje sistem tajnih bolniških nadzorovnikov, ki bodo morale biti zanesljive osebe, in da bodo vestno opravljali svoj posel v korist SNPJ. Tajniki društev naj bi nemudoma objavili vsakega novega bolnika glavnemu tajniku, kateri naj bi potem pisal tajnemu bolniškemu nadzorniku ime društva in bolnika ter druge potrebne informacije.

Toliko v pojasnilo društvom in članom, da ne bodo razočarani, ko bo že prepozno. Mnogi člani in društveni tajniki polagajo vse premalo važnosti čitanju našega glasila Prosveta in tako jim uide marsikatera stvar izpred oči, o kateri bi morali biti poučeni.

Društva naj na svojih sejah razpravljajo o stvari in končno naj napravijo zaključek, ali so zadovoljni, da se bolniška podpora do šest tednov ne izplača ali pa naj ostane tako kakor je sedaj.

Ker pa postaja primanjkljaj v bolniškem skladu vedno večji, predlagamo naše društvo, da se prikaže na pomoč bolniškemu skladu na sledeči način: Vsak član (jca) vsak plača 5c več kakor dosedaj vsak drugi mesec v bolniški sklad. To bi se članom ne poznalo dosti, bolniškemu skladu bi bilo pa veliko pomagano.

Jakob Treven.

(Morda se še spominjate, da ste plačali 75c izrednega assementa na vsak dolar dnevne bolniške zavarovalnine prošle leto in ravno tako to leto. To je precej več kot pa 5c vsak drugi mesec. Vaš nasvet, če bi ga konvencija sprejela, bi pokrila zelo majhen del deficita v bolniškem skladu. Ured.)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Nekatere razprave h konvenciji so morale izostati in pridejo na vrsto drugo sredo.

Pri prehladih

vdrgnite vrat in prs, kakor tudi stopala v

Dr. Richter-jevom

PAIN-EXPELLER

Ustavlja takoj silajstve in prijetno.

Jedino pravi v varstveno znamko sidra.

Mo. in sto. v lekarnah in naravnost od

F. A. D. RICHTER & CO.

14-20 Washington Street. New York, N. Y.

10-LETNA DEKLICA PRIČA PROTI MORILCU.

Sturgeon Falls, Ont. — Joha Marekelle je bil na izpoved desetletne deklice aretiran kot morilec svoje žene.

Deklica je izpovedala, da jo je Marchelle neel v drugo sobo, kmalu na to je slišala, kakor da je nekdo padel na tla. Gledala je skozi špranjo in videla, da je Marchelle pobral svojo ženo in jo položil na postelj. Šel je proč in se vrnil s petrolejem. Deklica je naenkrat zagledala ogenj, gorelo je okoli postelje, v kateri je ležala Marchellova žena. Deklica je zbežala, ko je videla ta prizor. Poleg Marchelleve žene so našli volneno nogovico in v nji težak kamen. Marchellova je imela razbito lobanjo.

NAZNANILO!

Vam enaj. odjemalcem tem potom naznanjam, da uisem se izvisal cen mojim zdravilom kljub temu, da so se razne snovi, iz katerih so narejena, izdatno podražile. Celi ta mesec pošiljam še jedno skatulo ali steklenico navedenih zdravil za \$1.00 in 5 za \$4.00.

PARTOLA za želodec in nerodno stolico.

PARTO-GLORY za jahanje krvi in šiveev.

PARTO-LIRO zoper glavobol.

PARTO-WILL za bolezen želodec.

PARTO-COUGH zoper kašelj in pljučne bolezni.

PARTOLIN zoper izpadanje las.

RUMATIN PARTO-PAIN zoper revmatizem in kostobol.

PARTO-CREAM & PARTO SOAP zoper mazulje in pege po leu.

PARTO-SWEAT zoper potenje nog.

ELSA WATER zoper osivele lase.

PARTO-CYL zoper mazulje in arbenje šivota i. t. d.

TRIPLETS št. 2, 3, in 4. 1 skat \$1.00, 6 \$5.00.

ZDRAVILNO VINO 1 stek. \$1.00 — 6 stek. \$5.00.

Obišrejni senik (knjigo "Pot k zdravju") pošljem zastoj in poštne prosto.

Pišite takoj na:

The Partos Pharmacy.

160-2nd Ave., New York, N. Y.

Zadolžnice svobode so ravno tako dobre pri nas, kadar kaj kupite kakor denar.

LOUIS AVERBACH

Diamanti, zlatnina, ure, srebrina, rezila, samokresi, munclja, godbeni instrumenti, itd.

Phone 274 R—31 Irwin.

HERMINIE, PA.

F. K. Bauzon

5920 St. Clair Avenue

CLEVELAND, O.

ima bogato zalogo najfinejših brivnih britve, nožev, škarij itd. Popravila in brusil vse to v stroko spadajoče stvari, kakor tudi puške in samokrese.

Edina slovenska trgovka te stroke v Združenih državah.

Sprejema naročila tudi izven Clevelanda.

Delo solidno in jamčeno — zmerno cene.

SVOJI K SVOJIM!

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Sikoro že 30 let se Trinerjevo zdravilo uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čislanje od strani številnih odjemalcev. Malo povzikan cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper dragotno na vseh številnih potrebnih naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in moral smo cene nekoliko povisati. Vaak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče dragotni v oken priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolnic jih je četdeset odstotkov povzročenih in spoletih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjosti drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so neukakšen brijg slotovnih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne ne potrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke korezinec ter krasno barvno rudoče vino. V zadevi zabasnosti, neprevsosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabosti, kakor tudi v želodčnih nepravilnostih, ki rade nadlegujejo ženske ob premembni šitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo v vdihavajo plin, že rabite ta lek, boate našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

je gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnis in oteklin itd., tudi za drgnjenje šivcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadne rabe znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran; izpuščajev in drugih kožnih otvoren. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH IZSTAVAH: GOLD MEDAL — SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX — PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER

Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

CAS.

Edina Slovenska revija izhaja mesečno na 36 straneh in velja za vse le. 32. Cas, 2711 S. Millard Ave, Chicago, Ill.

Proletarec

Je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vaak delavci in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno štiti prave aliko socializma.

Naročnina znaša \$2.00 na leto, \$1.00 na pol leta.

Naslov: PROLETAREC

4008 W. 31st St.

CHICAGO, ILLINOIS

Izučene premogjarje potrebuje.

Brothers Valley Coal Company, McDonaldton (Somerset Co.), Pa. Promog je 44 do 5 čevljev visok. Mi imamo dobro in stalno delo. Naši premogjarji zaslužijo od \$100.00 do \$120.00 na dva tedna. Ni pilna. Odprte svetilke se rabijo. Dobra stanovanja. Prodajalne s ameriški cenami. Bole, cerkve in druga zabavališča. Mi ravnamo s našimi delavci prijamo. McDonaldton je prijazno premogovno mesto poleg Baltimore in Ohio železnice v Somerset okraju, Pa. Zgledite se za delo pri Superintendentu rova ali pa pišite za nadaljša pojasnila na:

Brothers Valley Coal Mining Co., McDonaldton, Pa.

KUPUJEM IN PRODAJAM

stare in rabljene

HARMONICE

harmoni, klaviro, balon, dalka, primorani, esch, harmonium, tudi

ALDO

Brooklyn, N. Y.

DOPISI.

La Salle, Ill. — Vsake stvari je enkrat konec in tako bo seveda enkrat konec tudi te svetovne vojne. Grozote tega svetovnega požara ni sicer ne obetnosti toliko kot evropske države, pa vendar je želja vsakega, da bi se kmalu povoljno končala.

Eni obetujejo vojno, ker je večsili treba piti grenko kavo, drugi zopet "jamrajo," da ne morejo narediti vina radi odmerjenega sladkorja, tretji trdijo, da bo zmanjkalo "hmelja" in ječmeneve" bo stvar preteklosti. Ker pa Prusi vseeno ne strelijo tako hitro in ker upamo, da uidevmo vsem tem nepravilnostim, je "Zveza La Salskih Jambrovoev" (not incorporated) hitro sklenila, da se gre stvari do dna in da se polje eventualno ulfatumu ječmeneve namreč. Iz teh razlogov vabimo strokovnjake obojega spola na preiskavo, katere se prične v nedeljo dne 21. julija točno ob 2. popoldne na nenavadnem prostoru v posebnem gnezdu naše slavne "Zveze". To skrivno gnezdo, katero lahko najde vsakdo, se nahaja pod košatim drevjem v mehki, zeleni travi zahodno od St. Vincent Ave., na St. Edwards Ave., ali podmače za vrtnarjem Winterjam.

Vabljeniso vsi; izjeme ne delajo niti prijatelji iz Oglesbyja, Peru, La Salle, De Pde, Granville, Alinzarja, Moline, Utica in Cicero. Oddaljenosti ne opravičuje nikogar; izveti so le bolniki in tisti, kateri gredo na delo. Navzoče bomo "spentali," kajti vsakojaki izgovori pri nas ne drže. — Vstopnina, ječmenovec, sladkor, sodavoda in fin prigrizek je vse "gratis in franko," podmače zastoj. Dobiček je pa za Slovenski Narodni Dom. — Poleg vseh teh dobrot tega sveta smo pripravili, da "tapridne" seveda, jako fine in koristne nagrade.

Kdor se ne bo udeležil te prijateljske zabave, zapišemo ga z zlatimi črkami v črne "bukle."

Končno vas še opozorimo, da ne pozabite prinesiti s seboj DROBIZ — — — (namreč otroke).

Naprej za narodno podjetje, žive SLOVENSKI NARODNI DOM!

Kako vas bomo ob "gnar" spravili, skrbi tozadevni veselilni ODBOR.

Girard, O. — Tudi v naši naselbini se je pričelo gibanje za Slovensko republikansko združeno.

Društvo ljubljana, št. 49, SNPJ, je sklenilo na svoji seji dne 7. julija prirediti skupno z drugimi društvi veliko veselico, ki se bo vršila 10. avgusta. Vse čisti dobiček je namenjen SRZ.

Slovenci v Girardu, udeležite se te prireditve, ki je prva v naši naselbini, da je namenjena tako karinski stvari. Vsem so že znani člaji, ki jih zasleduje SRZ, zato bi bilo zelo koristno poznavanje teh nepotrebnosti.

Ta veselica ni namenjena samo Slovencem, nego so nanjo vabljeni tudi bratje Hrvati, kajti SRZ, vajuje tudi njihove boje.

Društva, ki se strinjajo s programom SRZ, naj izvolijo vsako po dva zastopnika, s katerimi bomo stopili v zvezo glede veselice in izvrševali nadaljnjo organizacijsko delo. Vsa potrebna pojasnila lahko dobite pri vsakem spodaj podpisanih odborikov.

Frank Gerse, Mike Jančar, Joe Certalič, J. Aniček, odbor.

Tioga, Colo. — Pred nedolгим časom je bil v Prosveti priobčen dopis iz našega kraja, ki ga je pisal Antop Lipič. Kritiziral je tukajšnje rojake, da se nečejo zanimati za Slovensko republikansko združeno. To je čisto navadna laž, kajti vsi so bili takoj pri volji pristopiti v lokalno organizacijo SRZ in s tem pomagati našemu narodu onkraj oceana. Tukajšnji rojaki se zgražajo nad njegovim blatenjem, ki je imelo namen obiti tukajšnje Slovence za avstrijskante.

Tudi denuncirani smo bili in ne kateri sumijo omenjenega rojaka, v sled njegovih zdražbajr je prišel ob ugled pri tukajšnji rojakih, zato je prav lahko mogoče, da se je hotel nad nami maščevati na ta način. Okoli desete ure, ko smo bili že vsi v posteljah, je prišlo 12 mož in nas sklenili pokoncu. Na vprašanje, kaj zahtevajo od nas, so nas vprašali, če imamo kaka iz-

kazila, da smo kupili kaj liberti bondov ali vojno varovalnih znanik in če smo že kaj podpirali ameriški Rdeči križ. Seveda smo mi imeli taka izkazila in ker so videli, da so nalagani, so nas proslili, naj jim oprostimo, ker so nam napravili nekoliko neprijetnosti. Drugega sploh niso mogli storiti, kajti spoznali so, da poratamo po naših močeh Združenim državam v tej vojni za demokracijo.

Ljudje, ki se poslužujejo takih sredstev proti svojim rojakom, so vredni največje obsodbe. Svetujemo krivcu, naj nikar ne pošilja nad nas nočne čete, kajti mi se ne bojimo pokazati javnosti sredi belega dne, ker naša zgodovina je čista. Mi nismo še nikdar poskušali ubežati skozi okno kot neki rojak, ki nam poskuša iz gole mirnje delati nepravilike.

Tistim rojakom, ki se niso čuvali SRZ, pa priporočam, naj pristopijo v najkrajšem času, kajti S. R. Z. je edina organizacija, ki zastopa pravičen program za osvoboditev Jugoslovancev, poleg tega pa združuje tudi vse ameriških Slovencev, da se združeni lahko branijo pred napadi takih "priateljcev", kot sem ga preje opisal. David Šušteršič.

Milwaukee, Wis. — Milwaukee naselbina se šteje med napredne naselbine. Z vsa pozornostjo sledi tekočim dogodkom sedanjega velikega in usodnega časa. Pa tudi jugoslovanske gibanje ne prezira, nego posveča v polni meri svoje bdenje temu velekoristnemu pokretu. Zato se je kaj rada odzvala, ko so prišli razni jugoslovanski govorniki v našo sredo ter povabili Slovence na svojo shodo. Bilo jih je več, in vsak izmed njih je priporočal svoje stremiljenje za najboljšo. Slovenski Milwaukeec so previdni pa so dobro premislili, preden so se odločili. In odločili so se topoz za najboljšo, odločili so se za plemenito idejo, ki jo razširja in čedalje bolj uveljavlja med našim narodom Slovensko Republika. Zdrženje, ter ustanovili podružnico ravno kar omenjene organizacije.

Ta Milwaukeeška podružnica S. R. Z. naznanja vsem rojakom, da priredi v nedeljo, dne 21. julija, svoj prvi letni piknik na Kulijski farmi. Program je si ugotovil in zanimiv. Kdor se bo hotel poizkusiti v polji hoji ter tekmovali s svojimi polji v veei, bo imel takšno priliko v nedeljo. Če bo kdo hotel dognati svojo iznajdnost v streljanju, bo to lahko storil na našem pikniku. Tudi srečo bo lahko vsakdo, ki se vdelež našega piknika poizkusi, če se pridruži tistim, ki bodo vlekli "mačko v žaklju". Kogar bodo srbele pete, se bo lahko zavrtel s svojo izvoljenko. Saj bo igrala izvrstna godba celo popoldne in cel večer. Lačnim želodecem bo dobro postreženo z dobriimi kracami, gnatimi in pravimi kranjskimi klobasami. Otroci bodo imeli tudi vsakršno veselje. Eni bodo lahko "bili lonce", drugi se bodo lahko poizkusili v plezanju na vrtečem se valjarju itd. Vse pa, ki se niso čuli govornika iz Chicago, bo gotovo nad vse zanimalo, če jim že danes povem, da pride ta iz Chicago, ali pa če to ne bo mogoče, bo nastopil drugi rojak, ki ga tudi se niste slišali govoriti v Milwaukee. Nadalje sem tudi izvedel, da bo donela slovenska pesem v nedeljo na Kulijski farmi. Več pevskih društev nam je obljubilo nastopiti na našem pikniku ter zapeti po par krasnih slovenskih pesmi. In še mnogo drugega bo na programu, česar pa za danes še ne smem izdati.

Naš piknik se prične ob devetih zjutraj ter traja, dokler bodo hoteli vdeležniki. Na prvi ave. in National ave. bodo na razpolago avtomobili, ki se jih bo lahko poslužil ta ali oni, če ne bo hotel čakati na karo, ki vozi po prvi ave. in naprej do Ramson ave. Station. Tam izstopite, in pred vami stoji Kulijska hla in farma, koder bo naš piknik. Kar vozi ob osmih, desetih, dvanaestih, ob dveh, štirih šestih itd. Nikar ne vznemirite kare Milwaukee Chicago limited, nego Milwaukee-Chicago local.

Ker upamo, da je vsa naša naselbina za idejo S. R. Z. priprava, jemo velikanske vdeležbe. Sve pa vabimo tudi vse rojake iz Milwaukee okolice, kajti tudi ti so gotovo vneti za napredek in uspevanje naše plemenite organizacije.

Kdor hoče torej čuti dobrega govornika, poslušati mili glas slovenske pesni, se dobro zabavati v svežem zraku in krasni otčolici, naj ne pozabi priti na naš piknik prihodnje nedeljo. Tudi vsi ostali Jugoslovani so nam do rododili.

(Pozneje sem dobil poročilo, da bo našem pikniku govoril Etbin Kristan.)

Član S. R. Z.

Ely, Minn. — Čudno se mi zdi, da se iz take naselbine, kot je naša, dopisniki tako poredkoma oglašajo. Je že res, da smo večinoma sami rudarji in ne posebnovajeni sukati pero. Tudi nismo nobeni strokovnjaki za dopisovanje v liste, toda kajti temu bi se jasnili pojmi in se omejile na nepotrebne govornice in intrige, katerih imamo zadnje čase na Elyu več kot preveč. Kritiziranje s pošteniimi nameni koristiti stvari je vedno in mostu. Zgagarija pa je nesreča za vsako gibanje, kajti razburja duhove, da potem posvečajo svoje moči osebnim bojem. Vse to bi se dalo omejiti, ako bi se ljudje oglašali tam, kjer je pristoje za kritiko in diskuzije, to so razna zborovanja, seje in listi, ne pa v privatnih lokalih in rudnikih.

Veste, v našo naselbino je prišel pred par meseci mlad duhovnik, ki je pokazal že vse zmožnosti lementarske duše. Imenitno se razume na boj za "obstaneke svetel katoliške cerkve". S svojo nestrphostjo je užgal že ogenj, ki ga menda ne bo posebito lahko pogasiti s čisto vodo. Niman nič proti njemu kot osebi, ker mi kot tak ni nič hudega storil. Da ga sploh omenjam je vzrok ta, da so prečastiti gospod prišli rohniti raz lece čez naše delavske liste. Udrhanje čez Prosveto in druge liste pri nedeljskih pridigah mu je v veliko zabavo.

Mož ima še zelo čudne nazore in se vidi, da je še brez vsakega praktičnega znanja v življenju. Ako bi mogli takile pridigarji uničiti naše liste, bi se to že davno zgodilo, kajti porabili so vse zmožnosti svoje zgovornosti, da bi odvrnili ljudstvo od naših listov in organizacij. Pa ni šlo in ako se še kdo muči v potu svojega obraza ovirati razširjanje lista, se zdi tak početje smešno vsem pametnim ljudem. Ljudem raje recite, naj čitajo oboje liste, naše in naše, ako ste za izobrazbo našega ljudstva. Tega seveda ne boste storili, kajti vi sami predobro veste, kje je resnica.

Napredek ameriškega slovenskega delavstva je dolžim svojo hvalo našim naprednim listom. S pomočjo teh listov smo si ustvarili organizacijo, ki ima tudi na Elyu 3 društva pripadajoča k SNPJ, ki štejejo okoli 400 (štiristo) članov in članice. To članstvo se zaveda, da je Prosveta njihov list, lastna jednote, h kateri pripadajo. To članstvo ve, da se naš dnevnik zelo hitro razširja in da je vodilna sila slovenske politične javnosti v Ameriki. Članstvo SNPJ ve, da je bila Prosveta, in preje Glaslo vedno na strani delavstva v bojih za izboljšanje našega stanja. Vedno je zagovarjala revne sloje in jih bo v bodoče, kajti pri našem glasilu se ne pozna kake uskoške in izdajalske taktike.

Sedaj ti pa pride kak kaplanček in pričakuje, da bodo ljudje sledili njegovim besedam, če jim bo svetoval, naj se varujejo "slabih" listov. Članstvo SNPJ na Elyu bo še v nadalje skrbelo za razširjanje našega glasila, pače je takim gospodom prav ali ne, to je nam čisto vseeno. Vsakdo, kdor misli, da se bomo mi odrekli sodelovanju za naše lastno podjetje, se moti in njegov trud do seči sredstva s katerimi misli ovirati naše delo in agitacijo, je smatnjen.

Slovensko delavstvo v Ameriki stremi po izobrazbi in ono ve, da je ne bo dobilo iz kakih nabožnih pridig, ki so bile govorjene pred skoro sto leti, ali pa od zabavljanja kakoga patra v nabožnem listu, v katerem ni "nabožnega" nič drugega kakor ime.

V 154. številki Prosvete poroča neki tukajšnji dopisnik o igri in se je spustil tudi nekoliko v detajle igre in v kritiko diletantov. O igri nimam omenjati ničesar, kajti kritiko prepustim drugim. Kdo je bil avtor tistega dopisa, mi ni znano, kajti podpisal se je z "eden udeležencev". Jas ne vem, zakaj se nekateri rojake podpisati svoje ime. Jas nimam niti najmanj namena napadati omenjene-

ga dopisnika, pač pa mi ni bil nič kaj po volji njegov apel na organizista Bolkata, naj se nekoliko žrtvuje dramatični in učenju diletantov, kar bo koristilo le dramatične umetnosti na slovenskem elyskem odru in bo ob enem v korist gradnje namerovanega slovenskega doma. Jas dobro poznam Mr. Bolka in vem, da so njemu elyske razmere tako dobro znane, kot vsakemu drugemu, ki jih je imel priliko opazovati. Vrata Slovenske italnice, kakor tudi dramatičnega odseka so odprta vsakemu. Ne izključuje se nikogar, ako ima resno voljo delati za stvar. Vsakdo kateri ima pošten čut ljubezni do našega naroda in ima večje zmožnosti kot pa povprečni posamezniki, se bo povsod brez obotavljanja pridružil narodnemu delu. Taki ljudje ne iščejo nobene časti ali priklanjaj, ker vedo, da je žrtvovanje za tak dela zelo nevalečen posel. Taki ljudje vedo, da so izpostavljeni vsakojaki kritiki, da se jih osebnost črti, da jih nazadnjaški elementi zaničujejo in vendar se ima ljudstvo svojemu napredku zahvaliti samo takim ljudem. Želi so nevalečnost in vendar je mase po tihem priznala potrebo njihovega delovanja. Taka je natura razvoja.

So pa zopet druge vrste ljudje, ki morda nekoliko več vedo kot drugi povprečni ljudje, v svoji domisljivosti se pa smatrajo zelo visoke. Pridejo v društvo, najsiho že pevsko ali kako drugo kulturno društvo, nastopajo kot Cankarjev kralj na Betajnovi in če se jim kdo zameri, pa odidejo. Apeli na te vrste ljudi nič ne izdajo. Takim, katerim je napredek naselbine in naroda v resnici pri srcu, pa ni treba dajati deklaracijskih poklonov, ker iz svoje lastne volje vedno in povsod žrtvujejo svoj prosti čas v izobrazovalne namene naroda. Od ljudi, ki jim je v prvi vrsti le za družbo v "gospodskih" krogih, kjer so uree lepe in kratke, ne smemo pričakovati požrtvovalnosti, kajti taki ljudje ne gredo med navadne delavce. Če se pa semintja pripeti, da zaidejo tudi v tako družbo, tedaj jih je treba precej dobro nagraditi.

V vsakem gibanju, naj si bo že politično, kulturno ali gospodarsko, se potrebujejo sposobni ljudje, ki pomagajo takemu gibanju do hitrejših uspehov. Mnogo organizacij je že propadlo, ker niso imeli dobrih moči, ki bi jih vodile. Vendar pa so razmere med ameriškiimi Slovenci precej drugačne, kot so bile pred leti. Ljudje so zelo mnogo čitali in to je rodilo dobre posledice; naše organizacije niso več v toliki meri odvisne od starokrajških študentov. Mnogih naših mlajših rojakov si je pridobilo v Ameriki mnogo izkušenj na organizacijskem polju in tem ljudem je še mnogo za hvaliti za naše politično in kulturno gibanje. Ljudje, ki mislijo, da so prinesli že vse učenost s sabo iz domovine, se le neradi žrtvujejo kakemu gibanju, ki je v korist ljudstvu. V tem imamo dovoljene izkušnje zadnjih par let v pogledu jugoslovanskega vprašanja, oziroma osvoboditve slovenskega in ostalih jugoslovanskih narodov izpod avtokracije. Veliko ljudi, ki so prišli "učeni" še iz starega kraja, so se pridružili nazadnjaški monarhistični struji, ki ob vsaki priliki pokažejo sovražno stališče do vsega, kar stremi po napredku med našim narodom. Je nekaj ljudi med nami, ki so se izobrazili v domovini in prinesli s seboj bogatih izkušenj in ti ljudje so še aktivni med našim ljudstvom in mu koristijo kjerkoli morejo.

Niman namena žaliti nikogar s tem dopisom, kajti niman niti najmanjše volje za kake osebnostne boje. Izrazil sem svoje mnenje s stvarno kritiko in upam, da jo boste kot tako razumeli. To naj za enkrat zadostuje in če bo potreba, se bom zopet oglasil.

Jakob Kunstelj.

Collinwood, O. — Šmentaj, kako se je razsrdil G. Matjažič. Ponosno se trka na prsa in vzklika: "Mi imamo skušnje v kuhinjskih poslih in ne potrebujemo nobene kritike od onih, ki nimajo niti pojma o stvari. No, da, toliko skušnje kot nekateri, ki se z nekakim srdom bijejo po prsili, sem imel jaz, ko sem bil še pod materinim nadzorstvom.

Oprosti, če sem povedal nedolžno dogodbeo o osnojenih žganjih, saj zastran tega te menda še ne bodo zapustile vse evine bčeri-

ke. Ongava Špela me je zagotovila, da te ima še vseeno rada in kaj hočeš še več? Omenila mi je tudi, da se je lončena roba zelo podražila, od kar se je naš stari znanec Matjažič posvetil "pečlariji". Roke novih pečlarjev so zelo neokretne in če se znajde kaka posoda semintja na tleh v pomnoženi obliki, ni to nič izrednega. Treba je iti samo v trgovino in kupiti novo.

Drugače je on zelo dobrosočen človek, pa mu je žal, ker me je baje tako neusmiljeno zadel ukaz: Delati ali v vojno. Smilim se mu, ker bo morda treba prijeti za kramp in lopato in pohajkovanje bo samo še spomin na preteklost. Nisva si tuja s krampom in lopato, ker sem rabil ta orodja preje, kot sem se pečal s slikarstvom. Tudi me še ni zadel ukaz, da moram ponovno prijeti za to orodje, dasiravno se prav nič ne bojim. Če me pozovejo na kako delo, ki ga bodo smatrali potrebnega kot pa je moj sedanjui posel, ali da me pokličejo v armado, se bom pokoril ukazu in tudi ustrajal do konca. Nič ne bom navduševal druge, sam se pa umaknil priliki boriti se pod zastavo strica Sama. Vsako simpatijo odklanjam, če me doleti kaj takega, kajti jaz se ne prištevam med bojazljivce.

Smešna je tudi opazka o pohajkovanju. Ako človek slučajno ne dela v tovarni, ali s krampom in lopato, zato ga še treba šteti med lenuhe in pohajkovalce. Ako človek ne ve razlike med raznimi deli in katera dela se smatra nekoristna, tedaj se naj taki ljudje preje informirajo, predno hočejo smešiti druge. Kadar bo pa potreba, bom pripravljen prijeti za kramp in lopato, kaj zato.

Pravič, da mojega imena za enkrat še ne izdaš. Kaj misliš, da bi me bilo sram, ako bi me stric Sam pozval na delo v kako njegovo tovarno ali v armado? Tisti namisljeni ukazi glede moje osebe naj ne delajo nikomur skrbi. Svoje ime pa izdam to pot sam.

John L. Naglich.

Imperial, Pa. — Zadnjič sem poročal, da bomo priredili veselico v korist SRZ, in ameriškega Rdečega križa in da se bo tu vršila konferenca krajevne organizacije SRZ, za zapadno Pennsylvanijo.

Veselica, kakor tudi konferenca je rodila lepe uspehe. O konferenci je bilo že obširneje poročano, ne pa o veselici. Ne bom priobčil svega računa, ker bi vzel preveč prostora, toda konstatirati moram, da smo z veselico, če se vzame v obzir, da je naša naselbina zelo majhna, dosegli velik moralen in gmoten uspeh. Poslali smo sto dolarjev tajniku organizacije SRZ, za zapadno Pennsylvanijo, štirideset dolarjev za ameriški Rdeči križ, \$25 smo pa pridržali v lokalni blagajni za slučaj, da bomo poslali delegata na prihodnjo konferenco.

Gmotna sredstva so za naše delovanje absolutno potrebna. Če jih imamo, ni treba toliko mole-dovanja in prosjačenja. Ravno v takih slučajih se najbolj spoznajo prijatelji in nasprotniki. Dobe se ljudje, ki so, rekel bi, indirektni nasprotniki. Ti ljudje so brezobzirni kritiki, ki imajo silno mnogo govoriti, dasiravno najmanj delajo in nič ne žrtvujejo. Vzrok je, da še sedaj ne razumejo velikega pomena našega delovanja. Veste rojaki, svobode, republike in osvoboditve niso prinesle še nobenemu narodu na krožnik, obrobljenim z zlatom. Za vsako pridobitev je moralo ljudstvo vršiti boje, večkrat dolga desetletja, predno je doseglo vsaj delne uspehe. Za vsak boj pa so bila potrebna sredstva. Staro je že to pravilo in ni še prav nič izgubilo na svoji veljavi, kajti tudi dandanes so potrebna. Napoleon je nekoč rekel, da rabi samo tri stvari: Denar, denar in zopet denar.

Ne prezirajte tega pravila, nego raje nekoliko razmislijate o stvari, pa boste končno tudi vi prišli do zaključka, da je boljše delati in manj kritizirati. Kritike so dvoje vrste. Razlikujemo jih v destruktivno in konstruktivno kritiko. Prva samo razdira delo drugih in druga ga utrjuje. Bodi v vrstah konstruktivnih kritikov. Kritizirajte stvarno, z dobrim namenom koristiti naši organizaciji. Destruktivni kritiki nimajo v zapadni Pennsylvaniji nobenih uspehov, ker se ljudje preveč zavedajo važnosti organizacije SRZ. Vendar pa bi ne škoda, če bi se ti izginili, ker bi bilo

nekoliko manj pregovarjanja. Zelo navduši človeka lepa slovenska pesem, ga takorekoč hipnotizira in mu obudi spomine na domovino. Ob takih trenutkih bi zaklical vsemu svetu, da narod, ki ima tako lepo pesem ne sme umreti.

Ako hočemo oteiti narod smrti, tedaj se moramo boriti za njegovo osvoboditev, ne samo jaz in ti, nego vsi, kar nas je zavednih ameriških Slovencev. Pomagati moramo narodu, ki se zadnje čase tako vstrajno bori proti habsburški avtokraciji, moramo pa tudi preprečiti, da ne pride pod vladro druge sile, ki bi se morda želela okoristiti in povečati svoje meje iz imperialističnega stališča na škodo po svobodi hropečih narodov.

Spregovoriti hočem par besed tudi o naši delavski prodajalni, ki obstoji okoli osem mesecev. Med tem časom smo jo enkrat že zaprili raditega, ker je poslovdja pustil delo in nismo imeli pri rokah zmožne osebe. Sedaj je prodajalna zopet odprta prometu. Ljudje so se je oprijeli, kar nas navdaja z upanjem, da si bo priborila dobro eksistenco. Če bodo slovenski delavci podpirali svoje podjetje kakor sedaj v začetku, bo s časoma postalo ponos slovenski naselbini v Imperialu. Koncem leta bomo lahko ponosni na naše delo v podjetju, katerega smo ustanovili s tolikim trdom. Unijskim delavcem menda ni potreba na dolgo in široko pripovedovati o važnosti združnega podjetja. Vsakega delavca dolžnost je, da podpira podjetje, ki ni lastnina posameznih ljudskih parasitov, nego naša lastnina, podjetje, ki je ustanovljeno z namenom koristiti le nam.

Če bomo složni in združeni, bomo dosegli najlepše uspehe. Nesloga in needinost pa so bolezni, ki pomenijo smrt takim podjetjem.

Valentin Peternel.

SLEPAR PRIJET.

Chicago, Ill. — August Beneka, ki je ustanovil trust za konjsko meso in je bil drug Otto Bratkrentza, ki so ga aretirali v Los Angelesu, je bil aretiran v Rochesteru, N. Y. Prijel ga je poštni nadzornik Charles N. Moore iz Chicago.

Po dokazih vladne preiskave sta Beneka in "Big Otto" — Otto Breitkreutz, 480 funtov težak krotilec živali, "napravila" v Chicago \$8,000 do \$10,000, ko sta prodajala delnice za konjsko kladnico, ki je ekzistirala le v njunih pripovedkah.

Izposodila sta si ime Frank Kunze, ki imajo svojo mesnico na Cottage Grove Ave. "Izvolila" sta ga za podpredsednika, podjetju sta pa dala ime "Kunze Packing kompanija," "Big Otto" in Beneka sta prodajala delnice večinoma med Čehi.

"Big Otto" je sedel v pisarni v Kupčija se je vršila navadno na žale način:

Ashland bloku. V usta si je utaknil veliko in debelo smokdo in je poslušalec pripovedoval sledeče:

"No, ko sem bil oni dan v Washingtonu mi je predsednik Wilson stisnil desnico in rekel: 'Ugaja mi Otto, če vidim Američana kakor ste vi. Zmagati moramo v tej vojni in da zmagamo, moramo imeti meso! In jaz nesljivo zmagam v tej vojni.' Sem rekel mr. Wilsonu: 'Mi zahesljivo zmagamo v tej vojni.' In je rekel, da lahko porabi vse konjsko meso, ki ga jaz pripravim po deset centov funt.

"No, ko sem bil tam, sem videl lord Northeliffa, in on je z nami. O stvari sem govoril z justičnim tajnikom in senatorjem Lewisem. Oba sta z nami. Tukaj doma dobimo Johnny Poversa in mr. Cullertona. O, bodite z nami in imeli bomo na lonce denarja."

Ali bili so časi, ko je "Big Otto" imel radodarno srce. Bilo je v Shermanovem hotelu, čase so bile polne pijače in "Big Otto" si je izposodil pero in spisal certifikat za 50,000 delnic. Podaril ga je Charles Greenu, vknjiževalnemu agentu.

Vlada je pričela poizvedovati in "Big Otto" jo je popihal proti zapadu, kjer so ga oblasti prijele.

Proti takim sleparjem morajo biti ljudje najbolj opretni, ki se sklicujejo na intervjuje z uradniki in kongresniki, ker ima tako sklicevanje namen odstraniti dvo-mne, da lojke izvrše svoje sleparije.

Usoda ljubezni.

Izvirna povest. Pisal A. Koder.

I.

Mogočno žuni deroči in ob vznožju nebotičnih, večnim snegom belo odetih gora in izpira s penicimi svojimi valovi sivo skalovje, kakor bi hotel prodrati ponižno strugo, kakor bi hotel zaliti se to ozko dolino in uničiti te bele hišice, te lesene kočice in to lepo mesto sredi nje.

Na prijaznem zelenem hohnu tik deroče reke, le nekaj minut oddaljen od bližnjega mesta, stoji bel gradič, postavljen po zakonih lepote in naj-novejšega stavbarstva, ter zre ljubezljivo tja v desno stran na mestne zvonike in palače, na nasprotno, slovečo Martinovo goro in v boreče valovje pod seboj.

Kroginkrog obdaja poslopje umetno nasajen vrt z zelenimi cipresami in temnimi borovjem, z gužnim rastlinjem in domačimi vrtnicami, vse v lepem redu, vse razvrščeno, sredi pa se vijejo bele stezice. Pred gradičem meče krasen vodomet svoje bele pene proti nebu in mavrično odseva v solnčnih žarkih, na levo v zatijku in v razgledu v rijo dolino, stoji zelena koliba.

Tamkaj sedite vsako dopoldne in vsak večer dve deklici s knjigami ali vezanjem v rokah in greta doli na plan, na šumeče mesto, na bistro reko in se smejejo in radujeta, morda same nevedoče zakaj. In zakaj se tudi ne bi? Saj nju opleta veece mladosti in svet se jima dozdeva svetločiji raj.

Tudi nocoj sta ond. A njuna družba je nekako tiha; vidi se, kakor da bi jima radovanje ne šlo prav od arca, — posebno starejši družici ne.

"Danes si pa ti tako zamišljena in otožna, Josipina, kakor nagašja sicer meni in me dražiš. Ti je prav; danes se maščujem tebi!" prične zdaj pogovor mlajša obeh sester, rumenolasa Ema, gorečih, modrih oči, nežne, vitke rasti, pravi vzor lepe blondinke, in tleskne z rokami in se glasno zasmije, kakor bi bila vesela svoje nagajivosti.

Josipina, — dekle pri dvajsetih letih, v vsem podobna svoji sestri, samo da so njeni prsti so razpajajoči lasje nekoliko temnejši, njeno lice bolj duhovito, njeno črno oko pogumnejše, žarnejše, — ne odgovori nagajivosti svoje tovarišice, temveč se ozre v dolino, kakor bi ne bila slikala ničesar, in gleda na snežene velikane, kjer zadnji žarki zahajajočega solca žarijo. A ko bi jo bil kdo natančneje opazoval, poznal lahke skrivne vzdihle ženskega srca, prepričal bi se bil, da Josipina ni vesela, da ji nekaj teži srce, kar ali noče ali pa ne sme razodeti nikomur.

In Ema, bistrooka deklica opazi tudi to, za smeje se že glasneje, dvigne prste svoje bele ročice, ki jo požuga in reče: "O, zdaj sem te pa vjela, ti pitčica; zdaj mi ne uideš in ne utajiš, da imaš nekaj skrivnega pred menoj, — da si še bolj zaljubljenega nego jaz, samo da znaš bolj tajiti in skrivati kakor jaz."

"Molči, molči, to je sama šala," odgovori zdaj Josipina, zarudi v lice ter si hoče s tem pomagati iz zadrege, da jame urneje vzeči, kar je prejelo čisto pozabila in morda nevede sklenila roki v naročju.

"O, šala, šala, tebi sme biti vse šala, meni pa nič!" vzkligne zdaj Ema nekoliko preglasno, da je kaznovana s pomenljivim pogledom od tovarišice in se smeje ter odvrča z besedami in rokami, da ni vse res, kar ji ona hoče vsiliti v misli.

"O, ne draži me, ljuba Ema; tudi jaz ti nočem več nagajati!" povzame naposled zamišljena Josipina, potegne kaka dva pata z belo roko po resnem čelu, kakor bi si hotela izbrisati nekaj neprijetnega spomin, in veže urno dalje.

Emi zastane ravnokar nagajiva beseda na ustnih, videč nekako čudno izpremenjeno svojo sestro, zapazi, da ji v resnici nekaj skrivnostnega teži srce, kar ji mrači prej veselo, brezskrbno lice.

"O ne ježi se, draga Josipina, in odpusti mi; jaz te nisem hotela žaliti, le šalila sem se," tolaži Ema svojo sestro in upre svoje mlo, višnjevo oko vanjo, kakor bi hotela reči: zakaj sem bila tako nepremišljena v svojih besedah.

Ko ji Josipina ne odgovori in se še bolj ožaloščena obrne od nje in gleda po tih dolini in dalje tja na mestno zidovje, tedaj vskipi Emi srce do vrha in se ji nepopisno užli.

"O veš, ljuba Josipina, to ni lepo od tebe, da imaš skrivnosti pred menoj; jaz sem ti zaupala vse; vprašala te vedno za svet, ti pa zakrivaš svoja čutila pred menoj, kakor bi jih jaz ne smela vedeti in bi jih ne bila vredna," pravi Ema ginjeno, podpre rumeno glavico z rokama in si zakrije obraz.

Tihota nastane. Tisti mir, tisti nepopisljivi trenotek se vleče v duši dveh blagih, neizkušenih srec, katerega pozna in ume le oni, ki je kdaj ljubili, ki je imel pravega prijatelja, kateremu je razkrival nekoliko časa svojo tiho, skrivno srečo, boječ se, da mu je ne sploši celo on, in da mu ne izbeži, kakor plašna zrna, kadar se najde njeno varno zavetje. In Josipina je ljubila strastno, goreče, kakor le more ljubiti nepopačeno, neizkušeno žensko srce; zato je molčala, skrivala, tajila, dokler je ne mogla, svojo zdaj že negotovo srečo. A kmalu se je prepričala, da dalje ni mogoče, da tudi ne sme imeti skrivnosti pred tako blago sestrico. V resnici svet, veličastven je oni trenotek, ko odkrijemo svojo notranjost prijatelju svojim, ko se strepečemo, niso li naše misli menda napačne, ali morda ne vara naše oko, ali nas ne zavajajo ali ne oblažujejo drugi zaradi tega, kar se dozdeva nam tako krasno, tako nebeško.

"Ne zameri, draga Ema!" pravi zdaj Josipina s tresočim glasom in si obriše z nežno roko skrivno solzo, ki se ji razlije v tem trenotku po belim obrazu, kdo ve, ali solze veselja in sreče, solze upa ali strahu, ali pa obojega. "Odkrijem ti članke vse, o povem ti, da ljubim neizmerno, akoravno — kdo to zdaj ve — dali ne brez upa — brez sreče."

"O ne misli takoj v začetku že tako slabo," pravi na to vselej Ema in stisne sestri, kakor v zahvalo za odkritost, roko. "Kdor govori ta-

ko, menim, ta ne ljubi, ta ne more ljubiti goreče in zvesto. Zagotavljam ti, kadar se zaljubim jaz, kakor si se ti sedaj, moram biti tudi vesela; ako ne, tedaj to ni ljubezen, tedaj oni ni vir vse sreče, kakor trdijo in pojejo ljudje!"

"Zdaj praviš tako, ko še nimaš izkušnje, ko si še svobodna," odgovori Josipina in se zopet zamisli.

"A zakaj bi se žalostila ravno ti, zakaj bi ne mogla biti srečna, če je toliko drugih," pravi Ema in se nasloni ljubezljivo na sestrično ramo, ter ovije svoje bele roke krog njenega vratu.

"Čuj me, blaga Ema," prične zopet Josipina, videča, da je užalostila s svojo resnobo tudi vedno veselo in šalljivo sestrico. "Meni se je vrnila koj v prvem trenutku, ko sem videla Miroslava, — ne zakrivam ti več njegovega imena, saj ti bo že znano vse, — nekako čudna misel v glavo, ter mi dejala: ta mora biti tvoj, ta te mora ljubiti, temu daruj svoje življenje in vse, a edino to, le to bo tvoja sreča. — O jaz nisem mislila tedaj, dali je tudi mogoče to, da bi me on mogel ljubiti, dali ni tudi eden tistih, ki zasmehujejo alabo, preobčutno ženstvo, ter se igrajo z njega srečo, z njega srečnim mirom. Tedaj nisem menila, dali bo zadostovalo njegovi častni, brezskrbni prihodnosti, njegovemu spoštovanemu značaju dekle, koje je odvisno od sorodnikov. — In ko je prišel prvič k nam, ko je sedel poleg mene, ko sem poslušala njegove modre, resne besede, ko se je vjelo včasih njegovo lepo, a nekako žalostno oko z mojim, o tedaj bi bila zavriskala sreče, da, oklenila bi se ga bila okoli vratu in mu šepetala na uho: O ljubi le mene, samo mene, nobene druge! — Prišel je, kakor veš, dragi, prišel tretjič, radoval se sicer na videz tudi s teboj, a prepričala sem se, da je njegovo obiskovanje le meni namenjeno, nobeni drugi, da, čutila sem v stisku njegove desnice, spoznala v njegovih besedah, v tem njegovem pogledu več nego v njegovih prijaznosti; da, prepričala se, da me on ljubi, o ljubi vroče, pa skrivno, morda sam ne ve, kako in zakaj. A od zadnjega njegovega obiska minili so že dnevi in tedni, ki mi vrivajo črno, strašno misel v glavo, da so menda le neresenice moje prvotne slutnje, da na slabi podlagi stoje zlati gradovi sladkih mojih nad, sladkih mojih upov."

Pri teh besedah se Josipina nžalosti še bolj, glas ji zamre na gorečih ustnicah, in svetle, obile solze se ji vlijo po blestem licu in teko na bele roke, sklenjene v naročju.

O tečite, skrivne, vroče solze prve ljubezni, solze upanja in strahu, tolažite neizkušeno srce, dokler je čas, dokler imate še svoje moči, saj pride čas, ko boste tekli mrtve, brez tolažbe, brez hlačila!

"Ne misli takoj tako obupno, mila moja Josipina," tolaži Ema svojo sestro, ter ji boža objokano lice. "Glej, jaz grem k njemu in mu povem vse, da, prosim ga na kolenih, naj pride k tebi, naj te tolaži, naj ostane vrdu tu. Kaj ne, potem boš zopet vesela in srečna, in jaz poleg tebe. To bo do še lepši čas!"

Resno Josipino močno ginejo mile, tolažilne besede sestrice. Ne more se dalje premagovati, objame je priarčeno, poljubi gorko na jasno čelo in ji pravi: "Ne boj se, ljuba Ema, tvoja Josipina je srečna, ona je pripravljena prestopiti tudi naj-hujše gorje, ako tebe vidi veselo; saj ni nikjer ukazano, da morajo biti vsi ljudje srečni."

Medtem nastane tihi, poletni večer. Bleda luna pogledava tako mlo, tako prijazno skozi raztrgane oblake in gosto zelenje v samotno kolibico in požari slonečima deklicama obraze, kakor bi hotela reči: Čemu žalujete, ko se veselje vse svet, ko vama evete življenja pomlad! — Tamkaj v daljavi, v gozdni tišini pa se oglasi sladka pesem zlatokljunega kosa in se glasi v mirni dol, odmevaje v ljubečih srecih; kajti le ta razumejo njegove melodije, le taka poznajo njegovo večno novo petje o ljubezni.

Tisti večer je še dolgo bdela Josipina v postelji in mislila in mislila sladke misli o njem, a temne misli o svoji bodočnosti, dokler je ne opamti ob jutranji zori sladki spanec, a poslednjo besedico na ustnih, a premilo besedo: Miroslav!

II.

Bilo je v nedeljo dopoldne. To je oni prijazni čas, katerega se veselijo tako ubogi kmetovalci v horni koči, kakor meščani v bogati palači; saj si želita oba odpočiti od vsakdanjega dela in užiti nekoliko prostih ur v krogu svojih ljubljenih.

A kaj šele vesela mladina, radostno kolo deklet in fantov! O tudi njim je nedelja svet, prazničen dan, in to še mnogo bolj nego drugim ljudem.

Ko pripeka žarko solnce ves ljubi teden mlado žanjico na polju ter ji kaplja za kapljo lije po zagorelih licih, tolaži jo sladka misel, do obličja v nedeljo prvič svoje novo, lepo rdeče krilo, in da pojde kot ena najlepših v cerkev. A tamkaj, pa bolj od strani, sloni nekdo in zamišljen upira svoje oči na njo.

Praznične nedelje raduje pa se tudi ponosna mestna gospodična. Tudi oni preštevajo dolge dni pustega tedna, kedaj pride ona ura, ko pošumi s avileno obleko po mestnem tlaku, po senčnatih drevoredih, ko jo bodo občudovali vse na dno in jevo in jo bo tudi marsikatera zavidičljiva merila čez ramo. A ona se ne meni za to, ona želi dopadati samo enemu, katerega stoprav nekoliko pozna, kateri jo spremlja od daleč na njenih sprehodih, katerega vidi le o praznični nedelji. Taka je bila na tem svetu pred nami, taka bo še za nami.

Tudi v prijaznem mestu poleg šumečega Ina bilo je neke nedelje dopoldne vse živo. Obilo praznično oblečenega ljudstva se je gnetlo po senčnatem, zelenem vrtu in se ogledovalo, smejalo pozdravljalo in opravičilo.

(Dolje)

Naznanila in vabila

Cleveland, O. — Naznanjam članom društva Naprej, št. 5, S. N. P. J., da je naše društvo darovalo \$50 za pogorele v Cle Elum, Wash. Valed tega mora vsak član našega društva plačati meseca avgusta izreden assessment 10c v društveno blagajno. — Ludvik Medvesek. (31. julija.)

Collinwood, O. — Pozivljamo članom društva Vipavski Raj, št. 312, S. N. P. J., da se polnoštevilno udeležijo seje dne 18. julija ob 8. zvečer v navadnih prostorih. — Na zadnji redni seji so člani plačali 50c izrednega assessmenta več kakor navadno, ker moramo plačati polovico delnice za Slovenski delavski svet, naj jo poravnajo na prihodnji seji. — Poleg dragih važnih točk bomo imeli na tej seji tudi sklepanje glede apela, ki ga je razposlal gl. upravni odbor za pomoč pogorelim, članom naše jednote v Cle Elum, Wash. — John Rasenovec, tajnik.

Collinwood, O. — Naznanjam članom društva Mir, št. 142, S. N. P. J., da se je brat Jos. Petšec odpovedal tajniškega uradu in na njegovo mesto sem izvoljen spodaj podpisani. Ako ima kateri članov kakor pritožbe, naj se gotovo udeležijo prihodnje seje, kajti na poznejše pritožbe, ki bodo le zastarele, se ne bomo mogli ozirati. — Assessment bom prejmal na dan seje in potem do 24. v mesecu. — Vinko Blaško, 124 E. 162nd St. (tajnik.)

Akron, O. — Slovensko občinstvo, bratska društva in sploh vse Jugoslovane od tu in okoliških naselij kot iz Kenosha in Barbertona vabimo na plesno veselico, ki jo priredi društvo Dolenje, št. 170, S. N. P. J. v soboto večer dne 20. julija v Kraftovi dvorani na Washingtonski cesti. — Polovica dobika je namenjena Slovenskemu republikanskemu združenju, torej v blag namen za osvoboditev našega naroda. Valed tega upamo, da nas bo cenjeno občinstvo in bratska društva posetila v kar največjem številu. Vstopnina za moške 25c. Damske vstopnine prost. Pričetek ob 8. zvečer. Za dobro postrebo bo preskrbljeno. — Vincenc Zure, tajnik.

Stanton, Ill. — Naznanjam članstvu društva Stantonski Sloveni, št. 242, S. N. P. J., da priredimo velik izlet (piknik) na farmo brata Zorkota (bilo premagokopa št. 7). Pričetek ob 2. dopoldne. (Pozabili se navesti dan in mesec. Ured.) Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da se morajo tega piknika udeležiti vsi člani in članice našega društva. Kdor bo izostal, bo kaznovan po sklepu zadnje družbene seje. Brat zapisnikar bo za beležil vse tiste člane, ki se bodo udeležili izleta in tiste, ki bodo izostali. Tolklo na znanje vsem tistim, ki niso bili navzoči na zadnji seji. — Na našo zabavo vabimo vsa druga slovenska in hrvaška društva iz Virana, Bensida, Livingston, Paname, Granite Cityja in St. Louisa. Na programu bo lepo slovensko petje pod vodstvom pevovodje g. Jančiča. Plesalcem bodo igrali tamburini pod vodstvom brata Pavleka. — Zabave bo dovolj za vse, zato nikar ne pomnite te prilike. — Vsakdo nam je dobro došel. — Nadalje naznanjam, da sem sprejel tajniški urad našega društva radi odstopa prejšnjega tajnika, ki šel to poletje odpotovati k svojememu bratu na zapad. — Tisti, ki obkujete z društvenim tajnikom potom pošte, pišite v bodoče na sledeči naslov: John Lipovich, P. O. Box 71, Stanton, Ill. — Tisti, ki prihajajo k tajniku osebno, naj pa prihajajo v bodoče na sledeči naslov: 101 E. 6th St. (Bliže dvorane Concordia.) — John Lipovich, tajnik.

Buhl, Minn. — Naznanjam članom društva Buhl, št. 314, S. N. P. J., da morajo člani našega društva plačati meseca julija 25c izrednega assessmenta kot plačo tajnika. Reja se vrši 21. julija; udeležite se je polnoštevilno. — Alois Košic, tajnik.

Cleveland, O. — Naznanjam članstvu društva Naprej, št. 5, S. N. P. J., da se po sklepu zadnje redne seje vrši tretjo nedeljo v mesecu 21. julija izredna seja v Birkovi dvorani. Pričetek ob 8.30 dopoldne. Edina točka dnevnega reda bo razprava o pravilih naše jednote. Člane, ki se zanimajo za prečit našo jednote, pozivljamo, da se gotovo udeležijo te važne seje. — Ludvik Medvesek, tajnik.

Cleveland, O. — Clevelandška lokalna organizacija S. R. Z. priredi dne 18. avgusta velik piknik v Newburgu, na 12020 Union Ave. Dobriček je namenjen polovico ameriškemu Rdečemu križu in polovico Slov. rep. združenju. Natančnejši program bomo naznanili pozneje potom letakov in časopisov. — Bratska društva v Clevelandu in okolici prosimo, naj ne prirejejo zabav na omenjeni dan. — Odbor lokal. org. S. R. Z.

Springfield, Ill. — Naznanjam članstvu društva Zmagovana Krons, št. 184, S. N. P. J., da sem prevzela tajniški urad. — Na korespondenco, tikajočo se društva pošiljajte v bodoče na naslov: Mary Kramar star., 1706 Matheng Ave., Springfield, Ill. — Reja našega društva se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu v Silvestrovi dvorani No. 15th St. Udeležite se prihodnje seje polnoštevilno, kajti na dnevnem redu bomo imeli več važnih točk. — M. K., tajnica.

Clinton, Ind. — Društvo Skala, št. 50, S. N. P. J. priredi dne 20. julija veselico v Crist Pannvortovi dvorani na No. 7th St. Pričetek veselice ob 6.30 zvečer. Bratska in sesterska društva od tu in okoliških naselij, kakor tudi vse ostalo slovensko občinstvo najljubše vabimo na našo prireditev. Vstopnina za moške 55c (v tej svoti je vstet tudi vojni davek). Damske vstopnine prost. — Frank Mazzei, tajnik.

Maynard, O. — Pozivljamo članke društva Prizvesta, št. 275, S. N. P. J., naj se polnoštevilno udeležijo seje dne 4. avgusta. Na dnevnem redu bo več zelo važnih zadev, katerih valed naše udeležbe članov nismo mogli rešiti na seji 7. julija. — Razpravljali bomo tudi navodil delegata VII. redne konvencije. Zleteti je, da se te važne seje udeležijo vsi člani, tudi tisti, ki ne live v preveliki oddaljenosti od društvenega sedišča. — Tajnik.

Ironston, Minn. — Pozivljamo članstvo društva Ironston, št. 197, S. N. P. J., da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje dne 21. julija. — Na dnevnem redu bo važna točka za spreminitev imena našega društva. Kdor se ne bo udeležil te

seje, ne bo imel niti najmanjšega vpliva na kritični sklep društva. — Louis Kordish, tajnik.

Racine, Wis. — Društvo Slovenec, št. 68, S. N. P. J. priredi 28. julija veliko veselico na Kuzlanovi farmi ob progi Chicago Milwaukee električne železnice pri postaji Ravson Ave., ki je tik Kuzlanovih prostorov. Vzemite lokalno karto, ker Chicago Milwaukee Limited kar ne vstavijo na postaji Ravson Ave. — Vsa bratska društva od tu in sosednih naselij, kakor tudi drugo slovensko občinstvo je vabljeno, da se v obitem številu udeležijo tega našega izleta. — Za zabavo in postrebo bo dobro preskrbljeno. — Frank Jelenc.

Girard, O. — Vabilo na veselico, ki jo priredi združeni girardski Slovenci v soboto 10. avgusta ob 8. zvečer v Slovenskem domu. Vsa dobriček je namenjena Slovenskemu republikanskemu združenju. Slovenski udeležite se te veselice v obitem številu, da tako nekoliko pripomorete stvari, za katero se gre. — Zabave ne bo manjkalo; človek potrebuje zabave in razvedrila in če se pri tem lahko tudi pomaga dobri ideji kot jih zastopa S. R. Z., je dolžnost zavestnih rojakov, da podpirajo stvar. — Odbor.

Homer City, Pa. — Na redni seji društva št. 103, S. R. Z. dne 14. julija se je sklenilo, da povabimo vsa ostala društva v Homer Cityju, kakor tudi Slovenec in Hrvat izven društev, na skupen sestanek v nedeljo 21. julija ob 2. dopoldne v Italijansko dvorano. Ravno ob tem času bo zboroval tudi društvo št. 290, S. N. P. J. ki je še na eni prejšnjih svojih sej zaključilo, da imamo lahko ta dan na razpolago dvorano. Namen tega sestanka bo, kakor je že večini rojakov v tem kraju znano, razmotrivanje o potrebi lastne dvorane ali slovenskega doma. Taka stavba je nam zelo potrebna in ako se hočejo tukajšnji Sloveni in Hrvati nekoliko žrtvovati in delovati slojno roko v roki, bomo tako stavbo tudi kmalu imeli. Kakor so druge naselbine, ki že imajo slovenske dome, premagale vse ovire, tako jih bomo premagali tudi mi, samo ako hočemo. — Ne pozabite, da imamo dne 21. julija ob dveh dopoldne zelo važen sestanek v dvorani Arhanka, Slovenci in Hrvati, pridite polnoštevilno.

FARMA NA PRODAJ.

Proda se 50 akrov obsegajoča farma na Dunlo, Pa., (Cambria Co.). Lepa hiša, hlev in vsa druga poslopja, ki spadajo h kmetiji. V hiši je prodajalna z grocerijo in potrebščinami za rudarje. V hišo je napeljana voda, poleg je tudi kopalnice z mrzlo in gorko vodo. V tej okolici je nad en tisoč Slovanov, ki delajo dnevno v šestih rudnikih. Kmetija je ob glavni cesti in je oddaljena le 15 minut od železniške postaje. Valed boleznij prodam vse skupaj po zelo nizki ceni. Pišite na naslov: Peter Bauer, Dunlo, Pa.

EDINI SLOVENSKI KROJAČ RUDOLF J. MESNAR,
5230 Butler St., Pittsburgh, Pa.
se priporoča vsem Slovincem v Pittsburghu, in okolici.

Marija Sluga
1828 W. 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone Canal 4739
izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se ugodno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam in otrokom Slovincem.

SEDAJ JE ČAS NAROČITI
od edine slovenske in rojakom dobro poznane domače trdke
Frank Hren & Co. 348-358 N. State Street
CHICAGO, ILLINOIS
V ZALOGI IMAMO TUDI PLOŠČE
Sprejemamo Liberty Bonds.

Ta krasni in posebni "Vocola" sestav
in dvanaest najnovijše vrste pesmi, 200 jeklenih igel in ščetko za čiščenje plošč damo s strojem vse za \$14.85, samo mislite si.

To je Vocola stroj.
Tu so imena plošč.
E 3852 (Kranjci v Ameriki).
E 3853 (T) veselo pol.
E 3854 (D) veselo pol.
E 3855 (D) veselo pol.
E 3856 (D) veselo pol.
E 3857 (D) veselo pol.
E 3858 (D) veselo pol.
E 3859 (D) veselo pol.
E 3860 (D) veselo pol.
E 3861 (D) veselo pol.
E 3862 (D) veselo pol.
E 3863 (D) veselo pol.
E 3864 (D) veselo pol.
E 3865 (D) veselo pol.
E 3866 (D) veselo pol.
E 3867 (D) veselo pol.
E 3868 (D) veselo pol.
E 3869 (D) veselo pol.
E 3870 (D) veselo pol.

To je ena najboljših ponudb za ta denar. Vi boste ravnotako zadovoljni kot bi imeli stroj za 50 dolarjev. Pošljite nam Poštni Money Order še danes. Naslovite ga na

The S. Hamilton Co., Dept. F. 13
815-817 Liberty Ave.,
Pittsburgh, Pa.

Ako pa že imate igralni stroj si pa lahko naročite pri nas samo plošče. Miss Ana Myszkowska ima ptuje govoreči oddelek.

Slast do jedi

Je glavna podlaga, od katere je odvisno dobro zdravje. Za hrano slasti do jedi in za ojačanje vaših prebavnih organov, da lahko pravilno delujejo, bi morali jemati od časa do časa kolikšno dozo zdravila, katere se imenuje

SEVERA'S STOMACH BITTERS

(Severov želodčni grenčec)
To zdravilo je poznano povsod v Ameriki kot zelo dobro sredstvo za ojačanje vaših prebavnih organov, da lahko pravilno delujejo, bi morali jemati od časa do časa kolikšno dozo zdravila, katere se imenuje

Cena 50c v 75c in \$1.50. Dobi se v lekarnah.
W. F. SEVERA CO.,
Cedar Rapids, Ia.

IŠČEM SVOJO

sestrično Mary Gorican, katere je bila pred štirimi leti na 427 Virginia St. Milwaukee, Wis. Doma iz Slovenije Vasi na Spodnjem Stajerskem. Prosim jo, da se mi sama takoj oglasi, ali pa naj kdo drugi naznani njen naslov. Poročiti ji imam zelo važne stvari. Moj naslov je: Agnes Marčić, P. O. Box 68, Luzerne Mines, Pa.

SLOVENSKA TVRDKA.

Matt Keizer in Anton Čučnik se priporočata Slovincem v Chicago in okolici za razna stavbniška dela, posebno popravila v mizarstvi in tesarski stroki; izvrstni sobni slikarji; mi lepino sobni papir in opravljamo druga dela, z našim delom boste gotovo zadovoljni. — Če rabite kak popravila, obrnite se na našo trdko. Naslov: Math Keizer & A. Čučnik, 1913 W. 21. Place, Chicago, Ill.

THE KNICKERBOCKER

SMOKLES COAL CO.
HOOVERVILLE, PA.

Rudnik ni uničjal. Premog je 3½ do 4½ čevljev visok, ni plina, ne vode ne škrlavine. Mi plačamo za delo s pikom po \$1.00 od tone in po 72c od tone za delo s strojem, 80c od tone pa za delo s strojem in za nakladanje. Dnevni delavec v jami so plačani po \$4.80 do \$5.40 za 8-urno delo, zunanjji delavec so pa plačani po 57c na uro. Naši delavci nekteri zaslužijo nad \$200.00 mesečno. Dobra stanovanja, premog damo prosto, dobra hrana. Vi lahko pridete sem z B. & O. R. iz Johnstowna ali pa iz Pittsburgha, Pa., ali pa pišite na Steve Buchko, Hooverville, Pa. Vsa teden mi pošljemo delavce iz našega urada, Andrew M. Springer, 701 House Bld. Pittsburgh, Pa., kjer lahko dobite vse podatke.

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se naročite na dnevnik "PROSVETA"! Prinaša svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto \$3.00, pol leta \$1.50. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblašenci. — Naslov za "PROSVETO" je

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Piše GREGOR KOROBAČ
pl. GAJŽLA.

Vive la France! sem vzklilil v nedeljo zjutraj, ko sem vstal in zlezel v moj lušči. Krasne francoske trobojnice vile so se v jutranjem vetriču poleg naših zvezdnatih zastav in sem preko eveteih katalp so se vsipali živahni zvoki marzeljeze. Bil je rojstni dan sesterske republike "la belle France", obletnica padca bastilje in avtokracije in največji praznik francoskega naroda. Kakor četrti, je tudi štirinajsti julij praznik svobode in svobodoljubci ameriški narod ga je praznoval dostojno. V avtokracijski, črnožolti avstrijski podrtiji so za marzeljeze grozili z gavgami in Belcebubom — na letošnji 14. julij pa je ta divna hinana svobode odmevala med grmenjem topov v Franciji, Belgiji, Italiji in na Balkanu; pa ne le to, preplavala je še širni ocean, poljubila boginjo Svobode v newyorški luki in se kot sladka balzamska vonjava razlila preko vsega kontinenta prav do zelenega pacifičnega obrežja.

Kovač na luni je pravil, da je umrl turški sultan, glavar vseh pravovernih muslimanov, iskal kerperge v koprivah za njegovo kovačnico, pa ga je naglajal s hladivom. Njegovo veličanstvo, bivši padlišah je v hudih škripih. V raj med lepe huriske ne more, ker se je zameril Alahu in Mohamedu s tem, da je pomagal luterskim, katoliškim in pravoslavnim gjavrom, pri tem pa zafrčkal Jeruzalem, sveti Peter mu pa tudi neče odpreti vrat nebeškega feneja, ker mrha ni krščen. Pravzaprav se mu pa šika!

Oni večer, ko so kresnice paradale med vrhami, smo sloneli pri jaslih znanega slovenskega silunarja v čikaški okolici. Dobrih del krščanskega usmiljenja, ktera smo vršili, ne bom omenjal, ker sem preskromen in pa ker je "proti paragrafom svete prohibicije" Ravno, ko so nam začeli nosovi evetei kot mak med pšehico, vstopijo štirje moške postavbe, "camouflaged" seveda, da se ne bi prehitro izdali. In pomislite, kaj se je zgodilo. Tisti, ki je šel po ribniško narnaprej, je vprašal za registracijsko karto Ongavega Janeza, ki je že celih enajst velikih petkov oddaljen od registracijskega kantona. Nas treh drugih pa še pogledal ni, dasi se lovinno še nekako na sredini med datumom vojaške obveznosti in to dobo, ko Tirolec k pameti pride. (Zame ne vem, če bo veljalo to pravilo, ker nisem Tirolec). Zdaj vem, zakaj imam tako idealno smolo pri kumfah in solnčnih rožah! Kakšna bi pa morala biti, da bi se zaljubila v obraz, ki kaže poteze odrasle gorile in glorio svetega Metuzalema! Ves seagan sem krevsal na vrt, sedel pod vrbo in pretakal take pekoče solze, da se je posušila vsa trava v obsegu dveh evljev.

V tej deželi medu in mleka žive dobra, prijazna in pravim živim ljudem čudovito podobna bitja, ktera pa beseda republika tako ekseajta kot purana rdeča rufa. Vse mogoče izraze rabijo, samo da se izognejo republike. Ne ki dan so nesli novo fano žegnati v Washington. Zgodilo se jim je pa kot mamici, ki je sinčka že v zibeli namenila za "gospoda". Ko se je fantiček izlupil iz plene, je hodil v šolo in se pridno učil, dokler ni prišel do vrat črnih šol. Tam je pa napravil kot mlad štativljav konj, kteremu hočejo natkniti komat. Ustavil se je in zbežal v Prago, kjer je postal profesor; Mamica pa je še več let potem jokala nad sinom, ki ni hotel dobro storiti. — Naši prijatelji so primarčali v Washington v novo jugoslovansko zastavo. Na glas sicer niso upali povedati, da je njeno pravo ime "zastava kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca", ampak na tihem so upali, da se bo oficijelni krst tako glasil. Pa glej ga sanavagana! Z visokih prizniz washingtonskih so jo krstili za zastavo "nove, mlade jugoslovanske republike". Fantje pa v jok in domov! Najbolj sltno pri celi stvari pa je, da gospodje v Washingtonu mislijo, kar

govorijo in da se to, kar rečejo v Washingtonu, sliši po vsem svetu! Kaj ne, kako presenečena je mamica, ki da putki valit nedolžno jajčece, upajoča, da se izvali gimpel z nagobnikom kraljevske sankeje, pa prišli iz lupine ponosen, svoboden-ljubeč sokol in se pridruži tovarišem, kterih goslo je Prešernov rek: "Največ sveta otrokom sliši Slave; tje bomo našli pot, kjer nje sinovi si prosto vol'jo vero in postave!" Gajžla.

DEBRODOŠLO ZDRAVILO.

Kar se tiče notranje telesne snage moramo pripoznati da smo v tem zelo lahkomišljeni. Mi dobro vemo da nam to lahko povzroči razne bolezni — zaradi lahkomišljenosti. Trinerjevo Grenko Vino ki popravi to napako je zaradi tega vedno dobro došlo. Ono izčisti drob in želodec, odstrani zabasnost, flatulenco, glavobol, nervoznost, pospeši zdravi tek in ojači prebavne organe. Trinerjevo Grenko Vino ni navadna pijača. Nego je zdravilo ki se mora trošiti po navodilu, 1—2 žlice pred jedjo trikrat na dan. Postave zoper opojne pijače in alkoholične kapljice ki opijanjajo se ne morajo vstevati pri tem zdravilu in po odlogu Poštnege Sollicitorja v Washingtonu, Sept. meseca 1917 se sme Trinerjevo Grenko Vino pošiljati povsodi po pošti. Cena \$1.10. Po lekarnah, Trinerjev Liniment za revmatizem, nevralgijo, nufiko, spahke, otekline, 35 in 65c po lekarnah, po pošti 45 in 75c. Jos. Triner Company Izdelovalci 1333—1443 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tažnim sreem naznanjamo vsem rojakom širom Združenih držav žalostno vest, da nam je kruta smrt vzela iz naše srede dne 30. maja t. l.

Janeza Žnidaršiča

kateri nas je zapustil v najlepši dobi svoje starosti, star 22 let. Bolehal je za proletarsko boleznijo sušico skoro leto dni, katera nam je tudi vzela našega prijatelja za vedno. Pokojnik je bil doma iz vasi Cesta pri Dobrempolju na Dolenjskem, hišna šte. 39, po domače poznan Blaškov. Pokopali smo ga na katoliškem pokopališču. Pogreba se je vdeležilo veliko število prijateljev in znancev, kateri so darovali in položili krasne vence na njegov grob. Tu v Ameriki zapuška svojega strica, bratrance, in v stari domovini pa mater, brata in sestro. Najprijaznejše se zahvalimo vsem onim, ki so mu stali na strani ob času njegove boleznii in ravno tako tudi vsem onim, ki so ga spremlili k zadnjem počitku in mu podarili krasne vence. Lepa hvala vsem. Tebi, naš nepozabni, naj pa bo lahka tuja gruda.

ANTON STENAD in prijatelji.

VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI TOLMAČ. Knjiga obsega poleg slov. angl. slovnice, slov. angl. razgovore za vsakdanjo potrebo, navodila za angleško pisanje, spisovanje angleških pism in kako se postane ameriškanski državljan. Vrhu tega ima knjiga dodaj največ slov. angl. in angl. sovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za priučenje angleščine in ne bi smelo biti slovenskega naseljenca ki bi te knjige ne imel.

Knjiga trdi in okusno v platnu vezana (430 strani), velja \$2.50 in je dobiti pri

V. J. Kubelka,

530 W. 145th St., New York, N. Y. Pišite po čenik slovenskih knjig.

Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Slovensko in poštino društvo "PROSVETA"
FRANK KRENEK
IZVESTNA POSTREŽBA
vagal 27. ulice in Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

\$18,500,000.00

Z BESEDO: OSEMNAJST MILJONOV PET STO TISOČ DOLARJEV JE POSOJENEGA NA PRVE MARKEČE, HIPOTEČNA POSOJILA IN NA OBVEZNICE; KUPCI TE VSOTE NISO DO DANES IZGUBILI NITI CENTA.

To je naš rekord, na katerega smo lahko ponosni. Direktor tega odbora je gos. J. F. Stepina, kateri je že nad 28 let v zvezi s tem bančnim poslom in je v ti dobi prodal za \$9,000,000,000 markečev, hipotečnih posojil in obveznic in kot blagajnik in predsednik te hranilnice v času šest let in pol napravil posojil raznim kupcem na markeče, hipoteko in obveznice za \$9,500,000 in niti centa niso izgubili kupci.

Mi imamo vedno naprodaj razne prve markeče hipotečna posojila in obveznice v znesku od \$100 do \$20,000.

Vi ne morete boljše naložiti svoj denar kot v teh prvih markičih, hipotečnih posojilih ali obveznicah.

AMERICAN STATE BANK

J. F. Stepina, preds. Em. Beranek, podpreds.

Adof J. Krassa, blag.

Pod nadzorstvom "Chicago Clearing House". V zvezi s pošno hranilnico Združ. držav.

1825 Blue Island Ave.,
vagal Loomis ulice,
CHICAGO, ILLINOIS.

PAZITE IN HRANITE

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš beli denar za črne dneve." To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ne sdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta.

Vsak človek mora paziti in hraniti, če le to je edina pot k vna vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date stran, — lahko cenil kot itemeljni kamen poslojpa za katerim vsaki stremi. Dobro je vedno imeti na pametu narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna pogača: kamen na kamen palača". Najtežje je početak ali brez početka ni nikdar ničesar. Zato pri pričetku vlagati vaš denar le danes, ampak pazite, da ga nalagate v gotovo in varno banko. V vlogo enega dolarja dobite vašo bančno knjižico.

Mi sprejemamo denar na hranilno vlogo in plačamo po vsi obresti od njega.

Pošiljamo denar v Italijo, Rusijo in Francisko. Prodajemo prve posojilne mortgage (markeče) in dajemo v najem varne hranilne predale.

Sprejemo upise za parobrodno potovanje v staro domovino v rojst.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Kapital, vloge in prebitok znaša nad \$6,000,000.

Edina Slovenska Tvrdba

Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in jed.

Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenike pošiljamo zastonj.
F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2146-48-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. — — — — — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

Delo za premogjarje. Koks vleči. Navadne delavce.

Premogjarji zaslužijo dnevno — 5.50 do 8 dolarjev. Vleči koks iz peči zaslužijo dnevno — 5 do 6 dolarjev. Navadni delavci zaslužijo dnevno \$3.50 do \$4.15. — 8 urno delo. — Uprashaite takoj v sledečih krajih: Latrobe, Mt. Pleasant, Connellsville, Uniontown, Pa. — Vsi ti prostori so blizu Masontown in Fairchance, Pa.

H. C. FRICK COKE CO., SCOTSDALE, PA.

PODPIRAJTE SVOJE ROJAKE!

Izdelujem vsa dela spadajoča v čevljarsko in sedlarsko obrt. Delo jamčim. Nizke cene. Točna postrežba.
Frank Martinjak, Ely, Minn.

NAKLADALOV

s družinami in sance potrebujemo.

THE RELIANCE COAL & COKE CO., GLOMAW, KY.

Bliznje mesto je Hazard, Ky., Perry Co. "Drift" rov. Premog je visok 4 čevlje in 4 palce. Ni škrlavine. Delo s strojem. Stalno delo. Boljši delavci zaslužijo od \$80.00 do \$120.00 na dva tedna. Odprte svetilke se rabijo. Prodajalne, dobre hiše z električno razsvetljavo in vodo se dobe v najem za \$1.50 od sobe. Šole in cerkve. Pridite osebno ali pa pišite na: The Reliance Coal & Coke Co. Glomaw, Ky.

Vzemite Louisville Nashville R. R. iz Winchester, Ky. ali pa iz McRoberts, Ky.

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani se vam priporočam, da kadar ste namenjeni kupiti kaj v zlatarski stroki kakor ure, verižice, privezke, prstane, itd., kakor tudi šenske ure, verižice, zapravice, zapostne ure, lavalirje, uhane broške itd., da se vedno popred kakor drugje kupite obrnete na mene. Vam garantiram da boste naj bolj postreženi in s najnižjimi cenami.

V zalogi imam tudi prstane, privezke, broške, igle itd. različnih. Jednot in Zvez. Vsak kos roba je prodan pod garancijo.

FRANK STONICH (zlatar),

7 W. MADISON ST.,
Chi. Sov. bank Bldg. (Room 605) CHICAGO, ILLINOIS

Največja Sl. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave.
Cleveland, O.

Sopne in stenske ure, prstane in medaljonske valj. Slov. Jednot. in Zvez. broške, zapravice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo slatinsko po niki ceni.

PODRUŽNICA

COLUMBIA GRAMOFONOV

In gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahke mesečne odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago.

Najnižje cene.

Srajce Velika zaloga

moških srajc \$1.00 do \$2.50
Svilene srajce \$2.00 do \$6.00

Predno kaj kupite oglejte si našo trgovino.

OBLEKE

Izdelujemo moške obleke po meri zaloga inozemskega i tujezemskega blaga.

Vedno nizke cene.

Klobuki najnovejši
črni, sivi, zeleni, ružavi in
modri 2.00 2.50 3.00 3.50 4.00

Belaj & Močnik 6205 St. Clair ave
Cleveland, Ohio

Frank Scurich

"REALTOR"
Telefon 72 W. Bridgeville.
BRIDGEVILLE, PA.

Imam na prodaj nad 300 stavbinih zemljišč v Bridgeville, Pa., in okolici. Cene stavbišč (lotov) so od \$275.00 do \$750.00. Pogojni so zelo ugodni, lahko izplačujete na mesečne obroke.

V mestu in okolici je veliko Slovenov in drugih Slovanov, ki so že kupili zemljišča in hiše od mene, ter z nakupom so zadovoljni. Tu in v okolici lahko dobite delo v premogovih rovih in tovarnah. Mesto lepo razeto in ima bodočnost. Delo se lahko dobi. To mesto je v bližini velikega mesta Pittsburgh, Pa., in v tem mestu se vsaki dan do 30 vlakov. Na prodaj imam tudi več hiš s stavbišč, katere se prodajo na lahke odplačila. Vi veste, da je stanovanja vsak dan višja in se težko dobe stanovanja, torej je najboljša, če kupite svoj dom, cene gredo gor vsak dan, torej se odlašajte a nakupom. Lahko se prepričate pri mojih odjemalcih, vsi so zadovoljni.

Pišite takoj za pojasnila, ki vam jih dam radevolje. — Kot javni notar sem vam vedno na razpolago.

Zavarujem tudi posvetila in pohištvo proti ognju.

Pišite ali pa pridite osebno k meni, kajti prepričan sem, da se ne boste kesali, ako stopite z menoj kot Slovenom v direktno zvezo.